

## Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

# URADNI LIST

## pokrajinske uprave za Slovenijo.

## Vsebina:

299. Zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. — Razglasi osrednje vlade. — Razglasi delegacije ministrstva financ v Ljubljani. — Razglasi drugih uradov in oblastev.

## Zakoni in kraljevske uredbe.

299.

Mi

**Aleksander I.,**po milosti božji in narodni volji  
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

proglašamo in objavljamo vsem in vsakomur, da je sklenila narodna skupščina kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, sklicana z ukazom z dne 21. decembra 1922. na izredno zasedanje na dan 16. aprila 1923., v XXXVII. redni seji, ki jo je imela dne 24. julija 1923. v Beogradu, in da smo Mi potrdili in potrjujemo

**Zakon****o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.\***

ki se glasi:

## I. poglavje.

## Osnovne odredbe.

## Člen 1.

Civilni državni uslužbenec je ona oseba, ki je bila po odredbah zakona sprejeta v civilno državno službo.

Ta zakon se ne nanaša na ministre in državne podtajnike, razen členov 27., 46., 247. in odredb o pokojninah.

## Člen 2.

Vsa mesta v vseh strokah državne službe so ob zakonskih pogojih enako dostopna vsem državljanom po rojstvu kakor tudi onim naturaliziranim državljanom, ki so srbsko-hrvatske-slovenske narodnosti.

Drugi naturalizirani državljani smejo dobiti državno službo samo, če so 10 let nastanjeni v kraljevini, po posebni odobritvi državnega sveta in na obrazloženo zahtevo pristojnega ministra pa tudi prej.

Tuji državljani se smejo sprejemati v državno službo samo kot kontraktualni uslužbenci.

Osebe, ki so se posebno odlikovale s svojim delom, se smejo sprejeti v državno službo z odločbo ministrskega sveta na obrazložen predlog pristojnega ministra in z odobritvijo državnega sveta; toda v roku, ki se jim odredi, morajo naknadno izpolniti pogoje iz tega zakona.

## Člen 3.

Državni uslužbenec sme biti samo, kdor ima sposobnost za državno službo vobče in z zakonom odrejeno izobrazbo za stroko, v katero vstopa.

## Člen 4.

Državni uslužbenec ne more postati:

- 1.) kdor ni dovršil 18. leta starosti;
- 2.) kdor je pod skrbstvom ali v konkurzu ali nad komer je podaljšana očetovska oblast;
- 3.) kdor je bil z rabsodbo rednega sodišča obsojen zaradi hudodelstva ali dejanja, ki ima po sodni rabsodbi ali po zakonu za posledico izgubo državljanstva.

\* Razglašen v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» št. 199, izdanih dne 1. septembra 1923. (Prilog.)

ljanske časti, dokler traja ta posledica po zakonu, brez ozira na to, ali je bil obsojen, preden je dosegel polnoletnost, ali pozneje;

4.) kdor je bil v državni službi, pa mu je služba prešla po členu 132. ali po točki 5., 7.) ali 8.) člena 133.;

5.) kdor je že dovršil 21. leto starosti, pa še ni odslužil svojega roka pri vojski ali ni vojaške službe oproščen.

Državni uslužbenec ne sme biti, kdor javno izraža načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne izpremembe državnega reda.

## II. poglavje.

## Razdelitev uslužbencev in službe.

## Člen 5.

Državni uslužbenci se dele na uradnike, zvaniki in služitelje.

Uradniki spadajo v poedine kategorije strok državne službe.

## Člen 6.

Po izobrazbi, ki se zahteva za vstop v poedine stroke, se deli uradniška služba na te-le tri kategorije:

I. kategorija: služba, za katero se zahteva popolna fakultetna izobrazba s predpisanimi izpiti ali višja strokovna šola, ki ustreza fakulteti, s predpisanim končnim izpitom;

II. kategorija: služba, za katero se zahteva popolna srednješolska izobrazba z zrelostnim izpitom ali srednja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom;

III. kategorija: služba, za katero se zahtevajo najmanj dovršeni štirje razredi srednje šole ali nižja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom.

## Člen 7.

V I. kategorijo spadajo tudi oni člani glavne kontrole, ki nimajo fakultetne izobrazbe.

Stroke, za katere se zahtevajo poleg izobrazbe, določene za II. kategorijo, posebni višji strokovni državni tečaji z izpiti, spadajo v II. kategorijo, toda redni prejemki, razen doklade za otroke, se zvišujejo za 10 %.

V stroke III. kategorije se smejo sprejemati tudi podčastniki, ki nimajo predpisane šolske izobrazbe, pa so odslužili 15 let neprekinjene in dobre vojaške službe ter izpolnili ostale pogoje, ki jih predpisuje zakon o ustroju vojske.

## Člen 8.

Za stroke, v katerih se ne more predpisati posebna teoretična šolska izobrazba, ker se opira delo v stroki v glavnem na prirojeno sposobnost ali izvestno veščino, pridobljeno s strokovno vadbo, in tako tudi za stroke, v katerih je, po sili razmer, v raznih oblastih države predpisana različna šolska izobrazba, odloča ministrski svet, dokler se ne izenačijo zakoni, po zaslišanju strokovnega sveta iste ali sorodne stroke, v katero kategorijo naj pridejo, toda v I. kategorijo ne smejo priti.

## Člen 9.

Po razdelitvi dela v poedinih kategorijah se dele kategorije na skupine, in sicer:

- I. kategorija na 9,
- II. kategorija na 5,
- III. kategorija na 4.

V vseh kategorijah so skupine pripravljalne, pomožne in glavne. Pripravljalne skupine so v I. kategoriji 9., v II. kategoriji 5., v III. kategoriji 4. Pomožne so: v I. kategoriji 8. in 7., v II. kategoriji 4. in 3., v III. kategoriji 3. in 2. Ostale so glavne.

V strokah, kjer se delo ne deli po predhodnem odstavku, se smejo razvrstiti zvanja po skupinah, kakor jih obeležijo poedine stroke, skladno z načelom predhodnega odstavka, za porazdelitev svojih zvanj.

## Člen 10.

Za zvanikiško službo se zahtevata najmanj dva razreda srednje ali njej sorodne šole, za služiteljsko službo pa najpotrebnejša pismenost in odsluženi rok pri vojski (za moške služitelje). Po razdelitvi dela se dele zvaniki na tri skupine, služitelji pa na dve skupini.

## Člen 11.

V 1. skupino I. kategorije spadajo predsedniki državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole, v 2. skupino pa člani državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole, nadalje redni univerzitetni profesorji z 20 leti službe, ki se jim šteje za pokojnino. Vse ostale stroke uradnikov državne službe se razvrste s kraljevo uredbo na kategorije po odredbah členov 6., 7. in 8., njih zvanja pa se porazdele po skupinah, pričeneši od 1. skupine I. kategorije, po razdelitvi dela, obeleženi v členu 9. V njej se nadalje našteje šolska izobrazba, ki ustreza izobrazbi, določeni v členih 6. in 10., in se odredi, katere stroke spadajo pod odredbo drugega odstavka člena 7., katere vrste uslužbencev se smatrajo za zvaniki in katere za služitelje in kako se porazdeljujejo po skupinah. Vse to se mora izvršiti najkasneje v dveh mesecih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo. Uredba stopi takoj v veljavo, predloži pa se v zakonitev narodni skupščini, čim se sestane na redno zasedanje za leto 1923./1924.

Uslužbenci narodne skupščine so državni uslužbenci. Uslužbenci dvora Njegovega Veličanstva kralja se smatrajo glede pokojnine za državne uslužbence.

## III. poglavje.

## Vstop v državno službo.

## Člen 12.

Kdor želi vstopiti v državno službo, mora napisati prošnjo ter v njej označiti: ime in priimek; kraj, dan, mesec in leto rojstva; državljanstvo; dotedanji poklic; šolsko izobrazbo, ki jo ima; jezike, ki jih govori in piše; zakonsko stanje; število otrok in njih rojstna leta.

Prošnji se prilaga: izpričevalo o rojstnem dnevu, o zakoniti zakonski zvezi, o letih otrok; šolska izpričevala; potrdilo pristojnega oblastva o državljanstvu, dotedanjem poklicu in vedenju; zdravniško izpričevalo o zdravju; potrdilo pristojnega oblastva o ureditvi vojaške obveznosti; če je prosilec nedoleten, roditeljsko ali varuško dovolilo.

## Člen 13.

Za uradnika izvestne kategorije sme biti sprejet samo, kdor ima izobrazbo, predpisano za stroko, ki spada v to kategorijo, kolikor niso določene v zakonu izjeme.

Kdor ima izobrazbo, predpisano za stroko, ki spada v višjo kategorijo, se sme samo po svojem pristanku sprejeti v stroko nižje službene kategorije ter ima v tem primeru samo one pravice, ki se dajo s tem zakonom uradnikom kategorije, v katero vstopa.



## Člen 14.

Državna služba je v prvih treh letih začasna, če ni odrejeno drugače s tem ali drugim specialnim zakonom.

## Člen 15.

O sprejemu v začasno državno službo odločajo pristojni ministri, ki smejo to pravico prenesti na svoje podrejene organe.

Za uradnika se mora označiti v odloku, v katero kategorijo in skupino se sprejema, za zvanika in služitelja pa, v katero skupino.

## Člen 16.

Po preteku začasne službe dobi uslužbenec stalnost ob pogojih, ki jih določa zakon.

## Člen 17.

Če se sprejme po službeni potrebi v državno službo kdo, ki se je odlikoval s svojim dotodanjim priznanim strokovnim delovanjem, se mu sme vkljub členu 14. priznati od dne, ko vstopi v službo, stalnost, ako izpolnjuje ostale zakonske pogoje. O sprejemu takih oseb odloča pristojni minister po povoljnem mnenju strokovnega sveta.

Stalnost se sme istotako takoj priznati tudi onim, ki vstopijo v državno službo po poslednjem odstavku člena 2.

## Člen 18.

Uslužbenec postane stalen, če je izpolnil obče predpisane pogoje in če ga je pristojna komisija za oceno po njegovem občem vedenju in pokaznem uspehu spoznala za sposobnega, da postane stalen.

## Člen 19.

Če spozna komisija za oceno uslužbenca za nesposobnega, da bi postal stalen, se uslužbenec odpusti iz službe. Izjemoma sme ostati uslužbenec po odločbi komisije še leto dni začasen, toda to leto se mu ne šteje za napredovanje. Če spozna komisija po preteku tega roka, da uslužbenec ne more postati stalen, se uslužbenec odpusti iz službe ter se ne sme več sprejeti v to stroko.

## Člen 20.

Komisijsko ocenjanje je obvezno.

## Člen 21.

Če uslužbenec pred komisijsko oceno izpremeni stroko, se šteje v rok za komisijsko oceno tudi čas, ki ga je prebil v prejšnji stroki, odnosno v prejšnjih strokah.

## Člen 22.

Začasni uslužbenec, ki zapusti državno službo, bodisi pred prvo, bodisi pred drugo komisijsko oceno, izgubi pravico, da bi se mu čas, ki ga je prebil, vštél v rok za komisijsko oceno, če bi se pozneje vrnil v službo. Te pravice ne izgubi uslužbenec, ki mora zapustiti državno službo zaradi bolezni ali zato, da odsluži rok pri vojski.

## Člen 23.

Čas preko šestih mesecev, ki ga prebije uslužbenec na bolovanju, kakor tudi čas, ki ga prebije na odsluževanju roka pri vojski, se ne šteje v rok, predpisan za začasno službo.

## Člen 24.

Čas začasne službe se šteje za napredovanje in pokojnino šele, ko postane uslužbenec stalen.

## Člen 25.

Začasnemu uslužbencu, ki se zaradi nepovoljne komisijске ocene odpusti iz službe ali ki po preteku tretjega leta po nepovoljni oceni sam zapusti državno službo, dasi mu je rok podaljšan, se čas, ki ga je prebil pred komisijsko oceno in prestankom službe, ne šteje ne za vnovično začasno službo ne za napredovanje ne za pokojnino, če bi pozneje iznova vstopil v državno službo in postal stalen, kolikor ni odrejeno drugače s specialnim zakonom.

## Člen 26.

Če zadobi začasni uslužbenec stalnost ali če se kdo takoj sprejme za stalnega uslužbenca, se potrjujejo za stalne: uradniki glavnih skupin vseh kategorij kakor tudi ustreznih skupin v strokah po poslednjem odstavku člena 9. s kraljevim ukazom na predlog pristojnega ministra, ostali uradniki in uslužbenci pa z odločbo pristojnega ministra.

V ukazu in v odločbi o potrditvi uradnikov za stalne, je treba označiti, v kateri kategoriji in sku-

pini se potrjujejo za stalne, o potrditvi zvanikov in služiteljev pa v kateri skupini; za vsakega uslužbenca se mora označiti dan, ko je zadobil stalnost.

## IV. poglavje.

## Prejemki aktivnih državnih uslužbencev.

## Člen 27.

Plače ministrov in državnih podtajnikov so te-le: predsednika ministrskega sveta . . . . . 120.000, ministrov . . . . . 96.000, državnih podtajnikov . . . . . 66.000.

## Člen 28.

Prejemki aktivnih državnih uslužbencev so ti-le:

- 1.) plača, ki se deli na osnovno in položajno;
- 2.) stanarina, ki se deli na redno in zvišano; in
- 3.) doklada za otroke.

Uradniki prvih treh skupin I. kategorije nimajo osnovnih plač.

## Člen 29.

Osnovna plača uradnikov se odreja po kategorijah službe ter se deli v vsaki kategoriji na 10 stopenj po tej-le razpredelnici:

|     | I. kategorija | II. kategorija | III. kategorija |
|-----|---------------|----------------|-----------------|
| 1.  | 3.600         | 3.000          | 2.700           |
| 2.  | 4.560         | 3.720          | 3.300           |
| 3.  | 5.520         | 4.440          | 3.900           |
| 4.  | 6.600         | 5.160          | 4.500           |
| 5.  | 7.800         | 5.880          | 5.100           |
| 6.  | 9.000         | 6.600          | 5.700           |
| 7.  | 10.200        | 7.320          | 6.300           |
| 8.  | 11.400        | 8.280          | 6.900           |
| 9.  | 12.600        | 9.240          | 7.620           |
| 10. | 14.400        | 10.440         | 8.580           |

## Člen 30.

Osnovne plače zvanikov in služiteljev se dele na 10 stopenj ter se odrejajo po tej-le razpredelnici:

|     | zvanikov | služiteljev |
|-----|----------|-------------|
| 1.  | 2.400    | 2.100       |
| 2.  | 2.880    | 2.460       |
| 3.  | 3.360    | 2.820       |
| 4.  | 3.840    | 3.180       |
| 5.  | 4.320    | 3.540       |
| 6.  | 4.800    | 3.900       |
| 7.  | 5.280    | 4.260       |
| 8.  | 5.760    | 4.620       |
| 9.  | 6.240    | 4.980       |
| 10. | 6.960    | 5.340       |

## Člen 31.

Po zvršetku najvišje stopnje osnovne plače pripada uslužbencu za ves čas nadaljnjega službovanja njegova najvišja letna osnovna plača, zvišana za 15 %. Ta povišek se šteje za pokojnino samo onim, ki imajo 35 službenih let, če ni s specialnim zakonom odrejeno drugače.

## Člen 32.

Položajna uradniška plača se odreja po skupinah vsake kategorije.

Vsi uradniki iste skupine v eni kategoriji imajo isto položajno plačo in torej isti službeni položaj brez ozira na to, kako se ti položaji (zvanja) nazivljejo v poedinih strokah.

## Člen 33.

Položajne plače v poedinih kategorijah so te-le:

## V I. kategoriji:

|            |        |
|------------|--------|
| 1. skupina | 48.000 |
| 2. »       | 42.000 |
| 3. »       | 36.000 |
| 4. »       | 12.000 |
| 5. »       | 9.600  |
| 6. »       | 7.200  |
| 7. »       | 5.400  |
| 8. »       | 4.200  |
| 9. »       | 3.000  |

## V II. kategoriji:

|            |       |
|------------|-------|
| 1. skupina | 6.600 |
| 2. »       | 4.800 |
| 3. »       | 3.600 |
| 4. »       | 2.640 |
| 5. »       | 1.920 |

## V III. kategoriji:

|            |       |
|------------|-------|
| 1. skupina | 4.200 |
| 2. »       | 3.000 |
| 3. »       | 2.400 |
| 4. »       | 1.680 |

## Člen 34.

Položajne plače zvanikov in služiteljev so te-le:

|            | zvanikov | služiteljev                |
|------------|----------|----------------------------|
| 1. skupina | 1.920    | 1. skupina . . . . . 1.200 |
| 2. »       | 1.440    | 2. » . . . . . 720         |
| 3. »       | 960      |                            |

## Člen 35.

Redna stanarina uradnikov prvih treh skupin I. kategorije je 3.600. Ostalim uradnikom se odreja redna stanarina po tej-le razpredelnici:

|                                   | I. kat. | II. kat. | III. kat. |
|-----------------------------------|---------|----------|-----------|
| v prvih 6 službenih letih po      | 1.800   | 1.200    | 1.020     |
| v nadaljnjih 9 službenih letih po | 2.100   | 1.500    | 1.200     |
| za ostali čas po                  | 2.700   | 1.800    | 1.500     |

## Člen 36.

Redna stanarina zvanikov in služiteljev se odreja po tej-le razpredelnici:

|                               | zvanikov | služiteljev |
|-------------------------------|----------|-------------|
| v prvih 15 službenih letih po | 1.020    | 900         |
| za ostali čas po              | 1.200    | 1.020       |

## Člen 37.

Ministrski svet zvišuje sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine za kraje, kjer so cene stanovanj stalno izredno visoke, redno stanarino. Glede te zvišane stanarine se dele taki kraji na tri razrede. V prvem razredu se zvišuje redna stanarina za 30 %, v drugem za 20 %, v tretjem za 10 %.

## Člen 38.

Državni uslužbenci, neoženjeni in vdoveci ali po pristojni poti ločeni, ki nimajo otrok v svojem zakonitem skrbstvu ali ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu z drugimi osebami, proti katerim imajo zakonito dolžnost vzdrževanja, imajo pravico samo do 75 % redne ali zvišane stanarine.

To velja tudi za državne uslužbenke, neomožene in vdove ali po pristojni poti ločene, ob istih pogojih.

Če sta mož in žena državna uslužbenca v istem kraju, jima pripada skupaj samo ena stanarina, in sicer večja.

## Člen 39.

Kdor ima stanovanje od državnega ali samoupravnega telesa, ima pravico do stanarine samo v toliko, kolikor preseza stanarina, ki bi mu drugače pripadala, vrednost stanovanja, ustanovljeno po krajevnih razmerah.

## Člen 40.

Za stroke ali krajine, kjer se opravlja služba s stalno zvišano pozornostjo ali s posebnim naporom ali z izvestno nevarnostjo za življenje ali zdravje državnih uslužbencev, ali za stroke, ki se po svojem značaju posebno odlikujejo, prav tako pa tudi za poedine službene položaje ne glede na značaj stroke, ki se nekoliko dvigajo nad skupino, v katero spadajo, pa vendarle ne morejo biti uvrščene v višjo skupino, odredi ministrski svet sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine posebne doklade na plačo, bodisi v denarju, bodisi v naravi.

## Člen 41.

Doklada za otroka znaša do popolnih šestih let 360, do popolnih dvanajstih let 600, nadalje pa 960 Din na leto.

## Člen 42.

Doklada za otroke pristoji vsem državnim uslužbencem enako, za vsakega otroka, rojenega v zakonitem zakonu ali pozakonjenega, če se otrok ne vzdržuje iz svoje imovine ali iz osebnega dela.

Pravica do doklade prestane, ko postane otrok polnoleten, pa tudi prej, če prestane potreba, da ga roditelj vzdržuje. Če se otrok redno šola ali če odslužuje redni rok pri vojski, ima ob dokazu uspešnega učenja ali ob dokazu vojaške službe pravico, da se mu daje doklada tudi po polnoletnosti, toda najdalje do dovršenega 23. leta življenja.

Za polnoletnega otroka, ki je telesno ali duševno nesposoben za pridobivanje, a nima druge vzdrževalnine, pristoji doklada, dokler traja ta nesposobnost.

## Člen 43.

Če sta oče in mati državna uslužbenca, pristoji doklada za otroke samo očetu. Če živita ločeno, a so otroci pri materi, pristoji doklada materi.



Zena, državna uslužbenka ali upokojenka, katere mož ni državni uslužbenec ali upokojenec, nima pravice do doklade za otroke, razen če dokaže, da je njen mož siromašnega stanja in nesposoben za pridobivanje. Če živi žena, ki ni državna uslužbenka, ločeno od moža, ki je v aktivni državni službi ali v pokoju, a se otroci vzdržujejo pri njej, se daje doklada za otroke njej.

#### Člen 44.

Začasnemu uslužbencu pripada poleg osnovne plače, stanarine in doklade za otroke 60 % polojne plače.

#### Člen 45.

Državnim uslužbencem pripadajo, kadar službeno potujejo, posebne odškodnine, ki se urejajo s specialnim zakonom.

Za službeno potovanje se smatra tudi uslužbenčeva selitev iz kraja, kjer se upokoji po zvršetku popolnih službenih let, v kraj, kjer se naseli kot upokojenec.

#### Člen 46.

Redni prejemki, določeni s tem zakonom, se računajo v dinarjih v letnih vsotah.

Kolikor bi se redni prejemki, odrejeni s tem zakonom, pokazali za nezadostne za življenje z ozirom na draginjo, se bodo dopolnjevali z draginjskimi dokladami, katere se urede s specialnim zakonom, ki se mora skleniti v najkrajšem času. Dokler se ne sklene zakon o draginjskih dokladah, odreja velikost teh doklad ministrski svet.

### V. poglavje.

#### Kretanje v službi.

#### Člen 47.

Na vsaki stopnji osnovne plače traja služba tri leta; po tem roku dobi stalni državni uslužbenec avtomatski plačo prve višje stopnje.

Začasni uslužbenec ostane na svoji stopnji, dokler ne postane stalen (člen 19.).

#### Člen 48.

Uslužbencu, ki je dobil slabo oceno ali je disciplinsko obsojen, se ustavi prestop na višjo stopnjo.

S slabo oceno izgubi uslužbenec leto, za katero je slabo ocenjen, z disciplinsko razsodbo pa čas, določen v razsodbi; to leto in čas, določen z razsodbo, se mu ne šteje za prestop na višjo stopnjo.

#### Člen 49.

Disciplinsko sodišče odloči, ali je dopustno, prestop na višjo plačilno stopnjo ustaviti tudi za čas preiskave same.

O naknadni všteti začasno ustavljenega časa odloči disciplinsko sodišče.

#### Člen 50.

Če se uvede zoper državnega uslužbenca kazenska preiskava zaradi hudodelstva ali drugega onečašujočega dejanja, se od dne, ko se je uvedla preiskava, ustavi prestop na višjo plačilno stopnjo.

Če se državni uslužbenec oprosti kot nedolžen ali če se preiskava, uvedena zoper njega, ustavi, ako zasebni tožitelj odstopi od pregona zaradi dejanj, ki se kaznujejo na privatno tožbo, ali če nastopi zastaranje ali če se oprosti, ker ni zadostnih dokazov, sme disciplinsko sodišče zaradi disciplinskega postopanja skleniti, da ostani prestop na višjo stopnjo začasno ustavljen še nadalje.

#### Člen 51.

Število vseh službenih položajev se odreja s finančnim zakonom. Preko tega števila ne sme biti nihče postavljen. Nova zvanja se ustanavljajo z zakonom.

#### Člen 52.

Uradnike postavlja na položaje v glavnih skupinah vseh kategorij kralj na predlog pristojnega ministra, na položaje v ostalih skupinah in istotako vse ostale državne uslužbence pristojni minister, ki sme prenesti to pravico na svoje podrejene organe.

#### Člen 53.

Ko vstopi uradnik prvič v državno službo, pride praviloma v najnižjo skupino one kategorije, v kateri je njegova stroka, ter ne sme napredovati, dokler ne postane stalen.

V primeru člena 17. sme oni, ki se je odlikoval s svojim dotedanjim strokovnim delom, izjemoma vstopiti tudi v višjo skupino svoje stroke ter se sme

oprostiti državnega strokovnega izpita, in sicer po povoljnem mnenju strokovnega sveta.

To velja tudi za one, ki vstopajo v državno službo po poslednjem odstavku člena 2.

#### Člen 54.

Za prestop iz pripravljanih skupin se ustanavljajo državni strokovni izpiti. V pravilih o izpitih, ki jih predpišejo pristojni ministri, se odrede kraj in sestava izpraševalnih komisij, roki za pridobitev pravice do izpita in postopanje. Roki ne smejo biti nikoli daljši od treh let od dne vstopa v službo.

Poedine stroke smejo tudi za prestop iz drugih skupin predpisati državne strokovne izpite.

#### Člen 55.

Če ima uradnik višjo izobrazbo od one, ki se zahteva za stroko, v kateri je, se mu sme uvažiti ta višja izobrazba kot olajšava za opravljanje državnih strokovnih izpitov. Te olajšave se smejo določiti za vsako stroko s pravili o izpitih.

#### Člen 56.

Uradnik ne sme, četudi je opravil izpit, prestopiti v pomožno skupino iz pripravljane, če ni prebil v njej od dne, ko je vstopil v službo, najmanj tri leta v službi, ki se mu šteje za napredovanje.

#### Člen 57.

Za vstop v nadaljnje skupine uradniških kategorij se odreja najmanjši roki, ki jih mora dovršiti uradnik od dne, ko vstopi v službo, in sicer:

##### v I. kategorijo:

|               |        |
|---------------|--------|
| za 7. skupino | 5 let, |
| » 6. »        | 8 »    |
| » 5. »        | 12 »   |

##### v II. kategorijo:

|               |        |
|---------------|--------|
| za 3. skupino | 7 let, |
| » 2. »        | 12 »   |
| » 1. »        | 15 »   |

##### v III. kategorijo:

|               |        |
|---------------|--------|
| za 2. skupino | 9 let, |
| » 1. »        | 15 »   |

Roki, določeni za I. kategorijo, ne veljajo za one uradnike, ki smejo po ustavi ali drugem zakonu vstopiti v višje skupine tudi pred temi roki.

#### Člen 58.

Za vstop v skupini zvančnikov in služiteljev se odreja najmanjši roki, ki jih mora uslužbenec dovršiti od dne, ko stopi v službo, in sicer:

##### zvančnik:

|               |        |
|---------------|--------|
| za 2. skupino | 7 let, |
| » 1. »        | 15 »   |

##### služitelj:

|               |         |
|---------------|---------|
| za 1. skupino | 12 let. |
|---------------|---------|

#### Člen 59.

V roke, ki se zahtevajo za napredovanje po skupinah, se ne štejejo ona leta, ko je bil uslužbenec slabo ocenjen, in se ne šteje oni čas, za katerega mu je bilo napredovanje ustavljeno z disciplinsko razsodbo.

#### Člen 60.

V predpisih o organizaciji poedinih strok državne službe se odredi, katera služba in v koliki meri se šteje za napredovanje v stroki.

#### Člen 61.

Praviloma se jemljejo na izpraznjena mesta uradniki dotične stroke, če izpolnjujejo pogoje, ki se zahtevajo z zakonom. Samo če takih uradnikov ni, se sme vzeti tudi oseba iz druge stroke, ki ima zakonske pogoje, če pa niti takih ni, tudi oseba izvan državne službe, a po povoljni oceni strokovnega sveta.

Ali naj se vrši izbiranje iz celokupnega števila oseb dotične stroke ali pa naj se to omeji, bodisi teritorialno, bodisi po uradih, ali naj se popolnjujejo mesta z natečaji, to se predpiše z uredbami, ki se izdajo za vsako poedino stroko.

#### Člen 62.

Pri popolnjevanju izpraznjenih mest veljajo ta-le načela:

1.) Prvenstvo imajo kandidati, ki imajo največ svojstev, katera jih posebno usposablja za mesto, ki se popolnjuje. Pri tem je treba vpoštevati ne

samo najboljšo letno oceno v poslednjih treh letih, nego tudi največjo strokovno in življensko izkušnost, značaj in izvestno posebno izobrazbo. Pri kandidatih za začetniške položaje se opira prvenstvo na boljša šolska in strokovna izpričevala in na potrdila o dotedanjem občem vedenju.

2.) Ob enaki sposobnosti imajo prvenstvo oni, ki so služili že prej ali služili dalje časa v neposredno nižji skupini, potem oni, ki so služili ali dalje časa služili v skupini, nižji od te, ob enakosti tudi teh pogojev pa oni, ki so od dne, ko so vstopili v službo, dalje časa v službi, ki se jim šteje za napredovanje.

3.) Ob ostalih enakih pogojih imajo prvenstvo za položaje v glavnih skupinah centralnih uradov oni, ki so službovali izvesten čas v podrejenih uradih iste stroke; izmed teh pa imajo prvenstvo oni, ki so službovali ali pa dalje časa službovali v krajinah, kjer so življenske razmere posebno težavne, kar se označi z uredbo. Ti poslednji imajo ob enakih pogojih vobče prvenstvo za izpraznjena mesta v lažjih krajinah.

4.) Če so vsi ostali pogoji enaki, imajo prvenstvo vojni invalidi, med njimi pa oni, ki so ocenjeni za težke.

5.) Ko se odreja število strokovnega podmladka (začetnikov), je treba imeti v mislih, da se mora izvestno število mest v skupinah stalno popolnjevati z osebami, ki so zadobile pogoje za prestop iz nižje kategorije v višjo. To število odredi vsaka stroka zase.

6.) Pri sprejemu v začasno službo imajo prvenstvo oni, ki so zapustili službo zato, da odslužijo rok pri vojski, če se v treh mesecih po odslužitvi prijavijo za službo.

#### Člen 63.

Iz stroke v stroko iste kategorije sme prestopiti uradnik samo, če se zahteva tudi za stroko, v katero vstopa, ista šolska izobrazba, ki se zahteva za stroko, iz katere izstopa.

#### Člen 64.

Prestopaje iz stroke v stroko iste kategorije, sme priti uradnik največ v ono skupino nove stroke, ki ustreza skupini, v kateri je bil, po svoji volji pa tudi v najbližjo nižjo skupino.

Če prestopi uradnik v skupino, za katero je pogoj tudi opravljeni državni strokovni izpit, mora predhodno opraviti ta izpit po predpisih stroke, v katero vstopa. Če je v stroki, iz katere izstopa, že opravil državni strokovni izpit, mora opraviti v novi stroki izpit samo iz onih predmetov, iz katerih ga ni opravil v prejšnji stroki.

Državnega strokovnega izpita v novi stroki sme pristojni minister po povoljnem mnenju strokovnega sveta izjemoma oprostiti onega uradnika, ki prestopa iz ene glavnih skupin svoje prejšnje stroke v eno izmed teh skupin nove stroke. S predpisi o ureditvi poedinih gran državne službe se določi, ali se dopušča ta oprostitev.

S temi odločbami se ne izpreminjajo roki in tudi ne ostali pogoji, določeni za napredovanje v službi.

Uradnik, ki prestopi iz stroke v stroko, ne more napredovati v novi stroki, dokler ne dobi v njej letne ocene.

#### Člen 65.

Iz kategorije v kategorijo sme prestopiti uradnik samo, če ima ali če naknadno pridobi šolsko kvalifikacijo, ki se zahteva za stroko nove kategorije. Nadalje veljajo tudi za ta primer odredbe predhodnega člena.

#### Člen 66.

Iz stroke državne službe, za katero ne velja ta zakon, v stroko, za katero velja, kakor tudi iz samoupravne službe in svobodnega poklica v državno službo smejo prestopati poedine osebe po povoljnem mnenju strokovnega sveta samo, če imajo šolsko izobrazbo, ki se zahteva za stroko, v katero vstopajo.

S predpisi o ureditvi poedinih gran državne službe se predpiše, ali so taki prestopi dopustni in, če so dopustni, pogoji, ob katerih se sprejemajo take osebe v skupine, in ali in ob kakšnih pogojih so oproščene državnega strokovnega izpita.

Če vstopi taka oseba v skupino, za katero je predpisan izvesten najmanjši rok službe, ter dobi v njej letno oceno, more napredovati samo po predpisih tega zakona; glede napredovanja pa se mora smatrati, kakor da je imela ob vstopu v skupino toliko časa državne službe, kolikor se ga najmanj zahteva za vstop v to skupino.

#### Člen 67.

Uradnik, ki prestopi iz kategorije v kategorijo, pride na ono stopnjo osnovne plače v novi katego-



riji, ki se sklada s številom službenih let, katere se mu štejejo po tem zakonu za osnovno plačo.

Uradnik, ki prestopi iz državne službe, za katero ne velja ta zakon, v službo, za katero velja, pride na ono stopnjo osnovne plače, ki se sklada s številom službenih let njegove dotedanje državne službe. V ta čas se ne štejejo leta, ki jih je po predpisih svoje dotedanje stroke izgubil za napredovanje.

Osebam, ki prestopajo iz samoupravne službe ali iz svobodnega poklica, odredi pristojni minister po povoljnem mnenju strokovnega sveta sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine osnovno plačo po kvalifikacijah in letih dotedanjega poklica. Isto velja tudi za osebe, ki so vstopile v državno službo po poslednjem odstavku člena 2.

Vse zgoraj omenjene osebe dobivajo položajno plačo one skupine, v katero vstopijo. Če so te osebe začasni uradniki ali če vstopijo kot taki v državno službo, dobivajo prejemke začasnih uslužbencev.

#### Člen 68.

Ista načela veljajo tudi za zvančnike in služitelje glede prestopa iz nižje v višjo vrsto državne službe kakor tudi iz državne službe, za katero ne velja ta zakon, v službo, za katero velja, in iz samoupravne službe v državno.

#### Člen 69.

Uradniki glavnih in pomožnih skupin I. in II. kategorije, razen prvih treh skupin I. kategorije, se smejo po službeni potrebi izjemoma in najdalje leto dni, po svojem pristanku pa tudi dalje časa, zaposlovati v sorodnih strokah neposredno nižje kategorije. Tak uradnik obdrži vse pravice svoje kategorije in čas, ki ga prebije v tem poslovanju, se mu šteje v roke za napredovanje v njegovi kategoriji. Naredbo izda pristojni minister.

Uradniki glavnih skupin II. in III. kategorije se smejo po službeni potrebi, toda po zaslišanju strokovnega sveta, izjemoma zaposlovati v neposredno nižjih granah sorodnih strok neposredno višje kategorije. Koliko časa traja takšno zaposlovanje, odreja pristojni minister na predlog strokovnega sveta. Službeni čas v novi stroki se šteje za napredovanje v stari sorazmerno z najmanjšimi roki dotičnih skupin ene in druge kategorije. Dokler se zaposluje uslužbenec v novi stroki, sme napredovati v stari, toda njegovo zaposlovanje v novi stroki se ne sme prekinjati.

#### Člen 70.

Nihče ne sme biti brez svojega pristanka postavljen na nižji položaj od onega, ki ga že ima.

#### Člen 71.

Državni uslužbenci se smejo premeščati na izpraznjena mesta tudi brez svoje volje, toda po nezogibni službeni potrebi.

Premeščenemu uslužbencu pripadajo stroški za potovanje in selitev.

Samo če se premestijo uslužbenci po svoji prošnji ali če dva uslužbenca z odobritvijo pristojnega organa zamenjata svoja službena kraja, jim ne pripadajo stroški za potovanje in selitev.

Uslužbenec se ne sme premestiti iz kraja v kraj, preden mineta dve leti službe v kraju, iz katerega se premešča. Ta rok ne velja za premestitev iz enega kraja v drugega v primeru predhodnega odstavka.

O premestitvi odloči oni organ, ki odloča o postavljanju na položaj.

Odredbe o premeščanju ne veljajo za uslužbenec, ki jim je s specialnimi zakoni zajamčena nepremestnost.

Odredbe o stalnosti in nepremestnosti uradnikov ne veljajo za poslanike v inozemstvu, šefe diplomatskih misij, velike župane, okrožne načelnike in sreske poglavarje.

### V I. p o g l a v j e.

#### Ocenjanje.

#### Člen 72.

Ocenjanje državnih uslužbencev se vrši:

- 1.) kadar se odloča o stalnosti in
- 2.) kadar se daje letna ocena.

Uradniki prvih treh skupin I. kategorije, sodniki in nastavniki vseh šol se ne ocenjujejo po predpisih tega zakona.

#### Člen 73.

Za ocenjanje državnih uslužbencev se ustanavljajo v vsaki grani državne uprave komisije za oceno, ki se dele na oblastne in na centralne.

Oblastne komisije se ustanavljajo pri osrednjih uradih podrejenih oblasti dotičnih upravnih gran. Te komisije ocenjujejo v prvi stopnji in njih pristojnost

se razteza na vse uslužbenec dotične upravne grane v oblasti, razen na člane komisije same in na uslužbenec, ki so višji od članov komisije.

Centralne komisije se ustanavljajo pri vrhovnih državnih uradih dotične upravne grane. Te komisije ocenjujejo v prvi stopnji uslužbenec pri vrhovnih uradih, člane oblastnih komisij in one uslužbenec, ki so višji od članov oblastnih komisij; v drugi in poslednji stopnji pa odločajo o pritožbah zoper oceno oblastnih komisij.

Pristojni ministri ocenjujejo v prvi in poslednji stopnji člane centralnih komisij in starejšin ministrskih oddelkov; v drugi in poslednji stopnji pa odločajo o pritožbah zoper ocene centralnih komisij. Zoper oceno »slab«, ki jo izreče minister v prvi stopnji, je dopustna pritožba na državni svet.

#### Člen 74.

Komisije za oceno so, kadar odločajo v prvi stopnji, sestavljene iz treh članov, centralne komisije pa so, kadar odločajo v drugi stopnji, sestavljene iz petih članov.

Člani komisij za oceno se jemljejo izmed po položaju najvišjih uradnikov urada, pri katerem se komisije sestavljajo. Če se ocenjuje uslužbenec iz stroke, kateri ne pripada noben član oblastne komisije dotične upravne grane, stopi na mesto člana komisije, najnižjega po položaju, najvišji uslužbenec te ali sorodne stroke v oblasti. Predsednik komisije je najvišji član komisije. Za vsako komisijo se postavlja po dva člana namestnika.

Služba članov komisij je obvezna. Člani se ne smejo izločati sami, niti ne smejo uslužbenec zahtevati njih izločitve, razen če so člani komisije in oseba, ki se ocenja, v takem razmerju, da se zaradi njega izločajo tudi redni sodniki.

#### Člen 75.

Komisija za oceno se ustanovi dne 1. januarja vsakega leta.

#### Člen 76.

O ustanovitvi komisije odloči starejšina oblastnega ali centralnega urada ter obenem odredi zapisnikarja komisije izmed uslužbencev dotičnega urada.

Če ni komisija ustanovljena po zakonu, je njeno poslovanje neveljavno, o čemer odloči minister. Starejšina urada, ki je odločil o njeni sestavi, odgovarja disciplinsko.

#### Člen 77.

Za ocenjanje uradnikov so potrebni ti-le podatki:

- A. V primeru točke 1.) člena 72.:
  - 1.) o občem znanju o stroki, v kateri služi;
  - 2.) o občem znanju o organizaciji državne uprave; in
  - 3.) o vedenju v službi in izvun nje in o zanesljivosti v službi.

- B. V primeru točke 2.) člena 72.:
  - 1.) o strokovni izobrazbi;
  - 2.) o vedenju v službi in izvun nje;
  - 3.) o marljivosti in zanesljivosti v službi; in
  - 4.) o tem, kakšno vrsto poslov je opravljal v času, za katerega se ocenja, in s kakšnim uspehom.

#### Člen 78.

Za ocenjanje zvančnikov in služiteljev predpišejo pristojni centralni starejšine potrebne pogoje.

#### Člen 79.

Uradni starejšina je dolžan, tekom leta pripraviti starejšinsko poročilo o vsakem uslužbencu posebe tako, da vpisuje koncem meseca junija in decembra v posebne liste svoje opazke o tem, kar je za ocenjanje potrebno.

Če pred potekom zgoraj določenih rokov za vpisovanje opazk bodisi starejšina, bodisi uslužbenec odideta iz svojega dotedanjega urada, mora starejšina pred odhodom vpisati svoje opazke. Novi starejšina nadaljuje vpisovanje opazk od roka, ki je na vrsti.

V vrhovnih državnih uradih pripravljajo poročila starejšine oddelkov za uslužbenec svojih oddelkov. Za starejšine oddelkov pri vrhovnih državnih uradih se starejšinska poročila ne sestavljajo.

#### Člen 80.

Koncem tretjega ali četrtega službenega leta začasni uslužbenec in koncem koledarskega leta pri stalnih uslužbencih izdela uradni starejšina svoje starejšinsko poročilo s tem, da izrazi na koncu lista, v katerem so se vpisovale opazke, svoje obče mnenje in poda predlog za oceno dotičnega uslužbenca.

Tukaj izrazi starejšina tudi svoje mnenje o tem, ali in za kakšno vrsto poslov je moči uslužbenca posebno priporočiti.

#### Člen 81.

Uradni starejšina priobči starejšinsko poročilo, preden ga pošlje pristojni komisiji za oceno, v podpis uslužbencu, katerega se tiče, ta pa ima pravico, v petih dneh po priobčitvi pismeno učiniti svoje pripombe ter jih vročiti uradnemu starejšini, ki pošlje svoje starejšinsko poročilo z uslužbenčevimi pripombami vred, če jih je kaj, pristojni komisiji za oceno najkasneje, in sicer: v primeru točke 1.) člena 72. v 15 dneh od dne, ko poteče tretje ali četrto leto začasne službe, v primeru točke 2.) člena 72. pa vključno do konca meseca januarja prihodnjega leta.

#### Člen 82.

O uradnih starejšinah sestavljajo starejšinska poročila neposredni višji starejšine ter postopajo nadalje povsem po odredbah predhodnega člena.

#### Člen 83.

Komisija za oceno o stalnosti izda, vpoštevaje starejšinsko poročilo in uslužbenčeve pripombe, svoj odlok, ki se mora glasiti, da je uslužbenec »spособen za stalnost« ali »nesposoben za stalnost«.

Komisija mora izdati odlok v 10 dneh ter ga poslati uslužbenčevemu starejšini, da ga sprejme s podpisom na znanje in da ga istotako priobči ocenjenemu uslužbencu ter potrdilo o tem vrne komisiji. Starejšina mora to storiti v petih dneh po prejemu komisijekega odloka.

#### Člen 84.

Ocenjanje po točki 2.) člena 72. opravlja komisija na podstavi starejšinskega poročila, uslužbenčevih pripomb in svojega lastnega zaznanja.

Odlok komisije se mora glasiti, da je uslužbenec »odličen« ali »dober« ali »slab«.

Do konca meseca februarja mora komisija dovršiti ocenitev vseh uslužbencev ter poslati odloke o ocenah neposrednim starejšinam, da jih sprejmejo s podpisom na znanje in da jih istotako priobčijo ocenjenim uslužbencem ter potrdilo o tem vrnejo komisiji. Starejšine morajo storiti vse to v osmih dneh po prejemu komisijekega odloka. Če je treba, sme komisija na obrazložen predlog uradnega starejšine podaljšati ta rok.

#### Člen 85.

Zoper vse odločbe komisije za oceno se sme pritožiti tako neposredni starejšina kakor tudi uslužbenec, ki je ocenjen, v petih dneh po priobčitvi.

Pritožba se pošlje komisiji za oceno, ki je izdala odlok, po uslužbenčevem neposrednem starejšini, ki ga mora v treh dneh poslati komisiji za oceno.

Komisija mora pritožbo v treh dneh po nje prejemu poslati z vsemi spisi vred v rešitev centralni komisiji ali pristojnemu ministru.

#### Člen 86.

Če ugotovi centralna komisija ali pristojni minister, da se ni predložila pritožba o pravem času, jo odkloni kot zakesnelo. Drugače jo vzame v oceno ter odločbo prve komisije ali potrdi ali predružači. V obeh primerih se mora izdati odlok v 30 dneh po prejemu pritožbe ter vrniti z vsemi spisi vred prvi komisiji, ki ga priobči pritožitelju in njegovemu starejšini, po uradu, kjer službuje.

Odločba centralne komisije ali pristojnega ministra je izvršna, razen če se vloži pritožba zaradi nezakonito sestavljene komisije (drugi odstavek člena 76.).

#### Člen 87.

Ko postane odločba o oceni izvršna, jo mora prva komisija takoj vročiti pristojnemu vrhovnemu centralnemu uradu in uradu, pri katerem ocenjeni uslužbenec služi, da se vpiše v njegov uslužben-ski list.

### V I I. p o g l a v j e.

#### Obče odredbe.

#### Člen 88.

Državni uslužbenec priseže, ko vstopi v službo, pred starejšino tako-le: »Jaz N. N. prisezam na vse-mogočnega Boga, da bom vladajočemu kralju N. N. zvest in da bom točno in vestno izvrševal svojo dolžnost po zakonih in zakonitih naredbah. Tako mi Bog pomagaj.«

Sodnik priseza tako-le: »Jaz N. N. prisezam na vse-mogočnega Boga, da bom vladajočemu kralju N. N. zvest, da bom točno in vestno izvrševal svojo



dolžnost in da se bom držal pri izrekanju pravice brez ozira na osebo edino zakona. Tako mi Bog pomagaj.»

Prisega se opravlja samo enkrat, če ni s posebnim zakonom za eno ali drugo mesto ali stroko predpisana posebna prisega.

O opravljeni prisegi se sestavi zapisnik, ki ga podpiše uslužbenec, kateri je prisegel, in overovi starejšina, pred katerim se je prisega opravila.

#### Člen 89.

Uslužbenec se mora pokoriti ustavi in zakonom; službo mora izvrševati vestno, marljivo, nepristransko in nesebično, uvaževaje edino obče javne interese in izogibaje se vsemu, kar bi bilo na škodo službe, ki mu je poverjena.

#### Člen 90.

Uslužbenec mora izvrševati naloge svojih starejšin, če so izdani v mejah zakona.

Če zahteva službeni interes, mora uslužbenec na poziv svojega starejšine opravljati tudi one službene posle, ki ne spadajo v obseg njegovega poslovanja.

Če smatra uslužbenec nalog, ki mu je bil dan, za nezakonitega, ima pravico, učiniti zoper njega svoje pripombe. V takem primeru sme zadržati izvršitev naloga, če ne bi bila stvar nujna. Po ponovljenem nalogu, po učinjenih pripombah, mora uslužbenec dobljeni pismeni nalog izvršiti brez odlaganja. Samo tega, kar kazenski zakonik prepoveduje in kaznuje, ne sme nižji uslužbenec nikoli izvršiti na zapoved višjega uslužbenca ter mora svojemu višjemu oblastvu poročati o tako prejetem nalogu.

#### Člen 91.

Državni uslužbenec mora čuvati uradno tajnost brez ozira na to, ali je v aktivni službi ali ne. Za uradno tajnost se smatra vse, kar je zvedel uslužbenec v službi in na svojem službenem položaju in kar bi utegnulo, ko bi se razkrilo, izpodnesti uspeh državne službe ali bi bilo drugače škodljivo za državo ali njene interese ali za poedince. V občem interesu ga sme pristojni minister odvezati te dolžnosti.

#### Člen 92.

Uslužbenec mora v službi in izven nje čuvati svoj ugled in ugled svojih starejšin ter se mora izogibati vsemu, kar utegne škodovati ugledu in zupanju, ki ga zahteva njegov položaj. Istotako mora upokojeni uslužbenec urediti svoje vedenje po položaju, ki ga je imel.

V uradnem občevarju s strankami mora biti uslužbenec uslužen in vljuden.

#### Člen 93.

Uslužbenec sme občevati uradno z višjimi oblastvi samo po starejšini urada, v katerem službuje, razen če odreja zakon drugače.

#### Člen 94.

Uslužbenec ne sme imeti poleg svoje redne službe druge postranske, razen če to minister dovoli. Imeti ne sme nobenega drugega mesta, ki bi bilo protivno dostojanstvu in časti njegovega zvanja ali ki bi ga oviralo v izvrševanju njegovih stalnih uradnih dolžnosti.

#### Člen 95.

Uporabljanje oblasti in položaja državnih uslužbencev v strankarske namene kakor tudi vplivanje starejšin na državne uslužbence v ta namen se kaznuje kot disciplinski pregrešek po točki 2.), 3.) ali 4.) člena 165. tega zakona, v težjih primerih pa tudi z odpuštitvijo iz službe. Če pa gre za zlorabo oblasti, kaznivo po kazenskem zakonu, se uporabijo njegove odredbe, bodisi na tožbo privatne osebe, bodisi uradoma.

Državni uslužbenec, ki po členu 73. ustave vobče nima pravice, da bi se kandidiral za narodnega poslanca, ali nima pravice, da bi se kandidiral v volilnem okrožju svoje teritorialne pristojnosti, ne sme vobče in ne v volilnem okrožju svoje teritorialne pristojnosti sklicevati strankarskih in političnih shodov ali biti na njih poslovalec, niti se kandidirati. Ne sme organizirati in predstavljati političnih strank in skupin. Če postopa drugače, se kaznuje za disciplinski pregrešek, če pa se kandidira, z izgubo službe.

V nobenem volilnem okrožju se ne smejo kandidirati za narodne poslance člani državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole.

Za policijske, finančne, šumarske uradnike in za uradnike agrarne reforme se smatrajo vsi oni, ki službujejo v dotičnih resortih, brez ozira na svoj službeni položaj, razen državnih podtajnikov.

#### Člen 96.

Uslužbencu ni dovoljeno, da bi bil član združb, katerih namen nasprotuje interesom države ali so protivni državnim zakonom.

Istotako mu ni dovoljeno, da bi se udeleževal pokretov, katerih namen bi bil, ovirati in ustavljati delo v službi.

Brez dovolitve pristojnega ministra ne sme uslužbenec pripadati inozemskemu društvu, najsi je sedež tega društva kjerkoli.

#### Člen 97.

Državni uslužbenci ne smejo biti pogodbeni stranke pri pogodbah o državnih nabavah; državni uslužbenec onega urada ali one državne naprave, na katerega (katere) račun se sklepa pogodba o nabavi, pa ne smejo biti pri tej nabavi zainteresirani niti posredno niti neposredno.

Državni uslužbenci ne smejo biti člani upravnega ali nadzorstvenega odbora pridobitnih združb ali zadrug za vzajemno podporo, če morajo po svojem položaju v državni službi voditi nadzorstvo o takih napravah ali odločati in oddajati mnenja o predmetih, v katerih je zainteresirana katerakoli takih naprav.

Ostali državni uslužbenci morajo članstvo v odborih omenjenih naprav prijaviti svojemu ministru.

#### Člen 98.

Uslužbenec ne sme sprejeti niti posredno niti neposredno nobenega darila v denarju ali vrednosti niti drugače dobička, ki bi mu bil namen, vplivati na njegovo uradno opredeljevanje v poslu. Za takšno postopanje se kaznuje po kazenskem zakonu. Istotako je državnemu uslužbencu prepovedano, sprejemati od tujih vlad darila, nagrade ali odlikovanja brez ministrove dovolitve.

#### Člen 99.

Vsak uslužbenec je odgovoren za kazniva dejanja, ki jih učini pri opravljanju svoje službe.

#### Člen 100.

Sorodniki v premi vrsti ali v postranski vrsti do vštete četrtga kolena, mož in žena, osebe, ki so v svaštvo do vštete drugega kolena, ne smejo biti v neposrednjem službenem razmerju starejšine in podrejenca.

To ne velja za stroke, pri katerih je to po zakonu dopustno.

#### Člen 101.

Državni uslužbenec mora službovati pri onem uradu, za katerega je postavljen, razen če se začasno odpošlje na nadomeščanje ali na komisijo, kar ne sme trajati dalje nego tri mesece, izvemši posebne posle, za katere je treba odobritve ministrskega sveta.

#### Člen 102.

Kdor vstopi v državno službo, se mora javiti na službo v 15 dneh od dne, ko se mu je priobčilo, da je sprejet; drugače se smatra za nesprejetega. Iz utemeljenega razloga sme organ, ki je izdal odlok o sprejemu, ta rok podaljšati.

#### Člen 103.

Državni uslužbenci morajo biti v službi ves čas, ki je odrejen za to, ter se ne smejo oddaljevati iz kraja službovanja brez dovolitve pristojnega starejšine ali brez nujnega utemeljenega razloga, ki ga morajo takoj opravičiti pred starejšino.

Upravno oblastvo uredi službovanje državnih uslužbencev ob praznikih.

#### Člen 104.

Če je uslužbenec iz kakršnegakoli razloga zadržan priti v službo, mora takoj, najkasneje pa v 24 urah, o tem poročati svojemu neposrednjemu starejšini in opravičiti svoj izostanek.

#### Člen 105.

Če se uslužbenec premesti, mora biti razrešen svoje dotedanje službe najkasneje v 30 dneh. Na novo službo se mora javiti najkasneje v petih dneh od dne razrešitve; v ta rok pa se ne šteje čas, potreben za potovanje. Če je premeščen iz urada v urad v istem kraju, se mora javiti na novo službo v 24 urah.

Iz utemeljenega razloga, zlasti pri uradnikih, ki izročajo blagajno ali polagajo račune, sme organ, ki je izdal odlok o premostitvi, podaljšati rok za javljanje na službo.

#### Člen 106.

Prvi prejemki kakor tudi ostale pravice in dolžnosti državnih uslužbencev teko od dne sprejema. Če nastopi uslužbenec službo čez 15 dni od dne sprejema, mu teko prvi prejemki od dne, ko je nastopil službo.

Prejemki ob napredovanju teko, če je napredoval uslužbenec v prvi polovici meseca, od prvega dne tega meseca, drugače pa od prvega dne prihodnjega meseca.

#### Člen 107.

Uslužbenec mora prijavljati neposrednjemu starejšini vse izpremembe v svojih osebnih in rodbinskih razmerah, ki vplivajo na njegovo službeno razmerje proti državi.

#### Člen 108.

Kjerkoli se mora po tem zakonu ugotoviti zdravstveno stanje državnega uslužbenca, ga ugotovi komisija iz dveh državnih ali samoupravnih zdravnikov. Če ni državnega ali samoupravnega zdravnika, sme biti en član komisije privatni zdravnik.

Če stopa državni uslužbenec zaradi bolezni v pokoj, mora biti komisija sestavljena iz treh državnih zdravnikov.

Stroške za nagrado zdravnikov trpi ona stranka, ki je zahtevala pregled. Zdravniške nagrade se uredi s pravilnikom.

#### Člen 109.

Državni uslužbenci imajo vsako leto pravico do odmora. Odmor znaša:

za uradnike:

|                                  |        |
|----------------------------------|--------|
| do 5 službenih let . . . . .     | 10 dni |
| > 15 » » . . . . .               | 20 »   |
| > 25 » » . . . . .               | 30 »   |
| preko 25 službenih let . . . . . | 40 » ; |

za zvaničnike in služitelje:

|                                  |        |
|----------------------------------|--------|
| do 5 službenih let . . . . .     | 8 dni  |
| > 15 » » . . . . .               | 12 »   |
| > 25 » » . . . . .               | 20 »   |
| preko 25 službenih let . . . . . | 30 » . |

Uradni starejšina odloči po pravilniku, kdaj more uslužbenec uporabiti odmor.

To ne velja za one stroke, katerim je s posebnimi zakoni urejen vsakoletni odmor.

#### Člen 110.

Odsotnost po privatnem poslu, daljšo od 40 dni, dovoljuje pristojni minister, za odsotnost do 40 dni pa sme odrediti vsak minister starejšine, ki ga dovoljujejo.

#### Člen 111.

Uslužbenec ima ob bolezni, zaradi katere ne more opravljati svoje službe, pravico do vseh prejemkov najdalje za 12 mesecev od dne, ko je prestal prihajati v službo. Po preteku tega roka prestatne njegova služba. (VIII. poglavje.)

Čas, ki ga prebije na okrevanju, se šteje v bolenje, toda njega trajanje mora biti prej odobreno s pristojno rešitvijo.

#### Člen 112.

V državnih bolnicah imajo državni uslužbenci, upokojeni in njih rodbine, ki nimajo razen plače ali pokojnine drugih dohodkov, pravico do brezplačnega zdravljenja.

#### Člen 113.

Uslužbenka, ki je na porodu, ima pravico do odsotnosti 30 dni.

Ta čas se ne šteje v maksimum časa za odsotnost zaradi bolezni po prvem odstavku člena 111.

#### Člen 114.

Vse odločbe, s katerimi se potrjujejo ali izpreminjajo službena razmerja državnih uslužbencev (vstop v državno službo, podelitev stalnosti, napredovanje, premostitev, postavitve na razpoložanje, sprejem ostavke, upokojitve, odpustitve) morajo biti potrjene z dekreti onih organov, ki so po zakonu pristojni, izdajati o tem odločbe. Če je odločba kraljev ukaz, izda dekret o tem pristojni minister.

Dekreti se izdajajo uslužbencem. Upravno oblastvo predpiše obliko in vsebino dekretov enotno za vse stroke.

Odločbe o službenih razmerjih stalnih uradnikov se razglašajo v kratkem izpisku v »Službenih Novinah».



## Člen 115.

Za vsakega državnega uslužbenca se osnuje in vodi uslužbenški list, od katerega mora biti en izvod pri vrhovnem centralnem uradu njegove stroke, drugi pa pri uradu, kjer služi. Če se uslužbenec premesti, se pošlje uslužbenški list novemu uradu.

Vse, kar se vpisuje v uslužbenški list, mora biti vpisano v oba izvoda.

Na uslužbenški list mora biti nalepljena uslužbenčeva fotografija, ki se obnavlja vsako deseto leto ter naleplja poleg dotedanje.

Uslužbenški list se popolnjuje samo na podstavi originalnih dokumentov, točnost podatkov pa overavlja uradni starejšina.

Uslužbenški list mora navajati:

- 1.) ime in priimek;
- 2.) kraj, dan, mesec in leto rojstva;
- 3.) narodnost in vero;
- 4.) podatke o zakonskem stanju; ime in poklic zakonskega druga;
- 5.) podatke o otrocih; koliko jih je, njih imena, datum rojstva in njih poklic;
- 6.) podatke o osebah, ki jih vzdržuje;
- 7.) podatke o službi pri vojski;
- 8.) podatke o službi med vojno;
- 9.) podatke o znanju jezikov;
- 10.) podatke o šolski in posebni strokovni izobrazbi;
- 11.) podatke o sorodniških zvezah z osebami, ki služujejo v isti stroki;
- 12.) podatke o odlikovanju;
- 13.) podatke o disciplinskih in drugih kaznih;
- 14.) podatke o kretanju v službi (napredovanja, premestitve, izpremembe stroke, ostavke, upokožitve itd.);
- 15.) podatke o odsostvovanju in bolovanju;
- 16.) podatke o letnih ocenah;
- 17.) podatke o izrednih delih v stroki;
- 18.) podatke o poklicu pred vstopom v službo;
- 19.) podatke o književnih, znanstvenih in umetniških delih;
- 20.) podatke o imovinskem stanju;
- 21.) podatke o tem, ali je bil prej v državni službi, v kateri in zakaj mu je ta služba prestala.

Poedine stroke smejo zahtevati tudi podatke, ki so zanje potrebni.

## Člen 116.

Vsi dokumenti, na katerih podstavi se popolnjuje uslužbenški list, se čuvajo posebe, bodisi v originalu, bodisi v potrjenem prepisu, pri vrhovnem centralnem uradu z izvodom uslužbenškega lista vred, ki se čuva tamkaj.

## Člen 117.

Čin uradnikov iste kategorije se odreja v tem redu:

- 1.) po skupini, v kateri so;
- 2.) če so po skupini enaki, odloča dolgotrajnost službe v tej skupini;
- 3.) če so tudi po dolgotrajnosti službe v isti skupini enaki, odloča dolgotrajnost službe, ki se šteje za napredovanje;
- 4.) če je služba, ki se šteje za napredovanje, enaka, odloča služba, ki se šteje za pokojnino;
- 5.) če je tudi služba, ki se šteje za pokojnino, enaka, odloča datum rojstva.

## Člen 118.

Čin uradnikov raznih kategorij se odreja po tem redu:

- 1.) po velikosti položajne plače;
- 2.) če je plača enaka, odloča kategorija, v kateri so.

## Člen 119.

Čas, ki ga prebije uslužbenec na vojaških vajah in v službi pri vojski med vojno, se šteje v službena leta, za pokojnino in za napredovanje. V tem času obdrži uslužbenec vse svoje pravice; če pa se njegovi vojaški prejemki razlikujejo od prejemkov, ki jih ima v civilni službi, ima pravico, prejemati večje.

## Člen 120.

Državnim uslužbencem, aktivnim ali upokojenim, kakor tudi njih rodbinam, ki uživajo rodbinske pokojnine, se sme postaviti prepoved na tretjino osnovne in položajne plače, in sicer sodno ali po njih prestopu.

Od te tretjine se odbijata tudi davek in prispevek v vdovski fond, če je ustanovljen. Za vzdrževanje rodbine se sme prepovedati tudi več, če bi bilo s pristojno razsodbo več odrejeno.

Za državne terjatve se sme postaviti prepoved tudi administrativno do 50 % plače, a do 30 % pokojnine.

Stanarina se sme prepovedati samo za dolžno najemnino stanovanja.

## Člen 121.

Iz rodbinske pokojnine se ne smejo izterjati dolgovi umrlega uslužbenca.

## Člen 122.

Plača, pokojnina in imovina, premična in nepremična, voditelja blagajne ali blagajnika in upravitelja materiala je zakonska zastava državi od dne, ko se uslužbenec postavi na tak položaj, do dne, ko dobi razrešnico pristojnega organa.

## Člen 123.

Če nastopi v rodbini bolezen, smrt ali druga skrajna sila, se sme dati uslužbencu in upokojencu, ki nima razen plače ali pokojnine drugih dohodkov, na račun njegovih prejemkov iz državne blagajne brezobrestno posojilo do trimesečne plače in stanarine z vračilnim rokom najdalje 18 mesecev.

Posojilo dovoli minister za finance na predlog pristojnega ministra.

## Člen 124.

Po smrti državnega uslužbenca, aktivnega ali upokojenega, se izplačajo kot pogrebna enomesečni redni prejemki umrlega uslužbenca. Poleg tega se dajo ženi ali otrokom kot podpora dvomesečni redni prejemki, če nimajo drugih dohodkov.

## Člen 125.

Če oboli stalen uslužbenec, preden pridobi pravico do pokojnine, tako, da postane nesposoben za državno službo in se zaradi tega odpusti iz nje, se mu sme dajati kot podpora 30 % poslednje plače in stanarine, ako nima drugih dohodkov in ako je nesposoben za drugo delo in pridobivanje.

Če umre uslužbenec, ki uživa po predhodnem odstavku podporo, ali stalen uslužbenec, preden je pridobil pravico do rodbinske pokojnine, se sme dajati njegovi rodbini, ako nima drugih dohodkov in ako ni sposobna za pridobivanje, kot podpora 20 % poslednje uslužbenčeve plače in stanarine.

## Člen 126.

Stalen uslužbenec se postavi, če se ukine njegovo zvanje, ki ga ima, ali urad, pri katerem služi, na razpoložanje, ki ne sme trajati dalje nego leto dni. Dokler je na razpoložanju, dobiva vse svoje prejemke in ta čas se mu šteje tudi za napredovanje in za pokojnino.

Uslužbenec na razpoložanju mora opravljati posle svoje ali sorodne stroke, ki mu jih odredi pristojni organ, če ustrezajo njegovemu dotedanjemu delu, in podeliti se mu mora prvo prazno mesto, ki je enako njegovemu dotedanjemu položaju. Če ga ne sprejme ali če ne ugotovi pozivu na delo, se smatra, kakor da je podal ostavko na službo.

Uslužbenec, ki je izvoljen za narodnega poslanca in se zaradi tega postavi na razpoložanje za čas, dokler traja mandat, dobiva iz državne blagajne kot plačo in stanarino toliko, kolikor bi imel pokojnine, če bi bil upokojen, kakor tudi ostale rodbinske prejemke. Če tak uslužbenec ne bi imel pravice do pokojnine, dobiva 40 % dotedanje plače in stanarine in rodbinske prejemke. Tak uslužbenec ne dobiva prejemkov, spojenih z izvrševanjem službe (stanovanje, kurjava itd.).

## Člen 127.

Državni uslužbenci plačujejo davek na plačo (osnovno in položajno) in na pokojnino.

Plačevanja davka na ostale prejemke kakor tudi plačevanja vseh državnih in samoupravnih doklad so državni uslužbenci oproščeni.

## Člen 128.

Državni uslužbenci so oproščeni plačevanja dekretov in vseh ostalih taks za vloge ali zahteve, ki se nanašajo na osebne ali rodbinske pravice po tem zakonu, kakor tudi za priloge k uslužbenškemu listu.

Če zahteva uslužbenec, da se mu izda odlok o zahtevi, ki se je odklonila kot neosnovana, mora plačati takso.

## Člen 129.

Pri vsakem vrhovnem centralnem uradu se ustanavlja strokovni svet.

Svet je sestavljen iz petih članov, ki jih odreja pristojni minister izmed uradnikov, službujočih v kraju vrhovnega centralnega urada; po dva člana tega sveta sme vzeti minister tudi izven vrst teh uradnikov. Minister odredi istočasno, ko odredi člane strokovnega sveta, tudi dva člana namestnika. Predsednik je najvišji član po činu, najnižji pa opravlja zapisnikarsko službo.

Svet se postavi za leto dni začetkom vsakega leta.

Sklepanje in glasovanje v strokovnem svetu je tajno, odloča pa se z večino glasov.

## Člen 130.

Država sme najemati kontraktualne uslužbence ali dnevničarje brez ozira na to, ali so državljani kraljevine ali inozemci.

Taki uslužbenci nimajo pravic, ki jih imajo ostali uslužbenci po tem zakonu, nego nagrada za delo se jim odreja s pismeno pogodbo ali pa z odlokom na podstavi občega predpisa, s katerim se najemajo za dnevničarje, bodisi da se računi nagrada dnevno, mesečno ali letno, bodisi povprečno.

Kontraktualni uslužbenci v ožjem zmislu se najemajo samo izjemoma, in sicer z odobritvijo ministrskega sveta in na predlog pristojnega ministra. Pogodba se sme skleniti za tri leta.

## VIII. poglavje.

## Prestanek službe.

## Člen 131.

Služba prestane:

- 1.) po razsodbi rednega ali disciplinskega sodišča;
- 2.) po zakonu samem;
- 3.) po uslužbenčevi volji;
- 4.) s smrtjo.

## Člen 132.

Po razsodbi rednega sodišča prestane služba, če je uslužbenec obsojen na kazen, ki ima po kazenskem zakonu za posledico izgubo službe, ali če je kazen sama izguba službe.

Po razsodbi disciplinskega sodišča prestane služba, če je uslužbenec obsojen na kazen iz točke 3.), 4.) ali 5.) člena 165. tega zakona.

## Člen 133.

Po zakonu samem prestane služba:

- 1.) če postane uslužbenec duševno ali telesno nesposoben za službo;
- 2.) če nastopi primer iz člena 111., po preteku 12 mesecev;
- 3.) če pride uslužbenec pod skrbstvo ali v konkurz ali če se nad njim podaljša očetovska oblast;
- 4.) če nastopi primer prvega odstavka člena 126.;
- 5.) če je uslužbenec trikrat zaporedoma ali šestkrat tekom službe slabo ocenjen;
- 6.) če uslužbenec izstopi iz državljanstva;
- 7.) če se uslužbenec po odmoru ali odsotnosti kakor tudi ob premestitvi po lastni krivdi ne javi na službo v 10 dneh od dne, ko je to dolžan storiti. To velja tudi za uslužbenca, ki zapusti službo brez vednosti neposrednjega starejšine in brez pristojne dovolitve ter se ne javi na službo v 10 dneh;
- 8.) če se uslužbenec z razsodbo rednega sodišča obsodi na zapor, daljši od enega leta, za dejanje, na katero se ne nanaša člen 132.;
- 9.) če se pri začasnem uslužbencu ugotovi, da ni sposoben, postati stalen;
- 10.) če dovrši uslužbenec 21. leto starosti, ako po odredbah vojaškega zakona ni odslužil svojega roka ali ni oproščen vojaške službe;
- 11.) če dovrši uslužbenec 65. leto starosti ali če dovrši 60. leto, pa hoče državna uprava proti njemu uporabiti izjemno odredbo drugega odstavka člena 141.

V primerih točk 1.), 2.), 3.), 4.) in 5.) se uslužbenec odpusti, če že ni pridobil pravice do pokojnine, drugače pa se upokoji; v primerih točk 6.) in 7.) se uslužbenec odpusti, četudi je že pridobil pravico do pokojnine; v primeru točke 8.) se odpusti uslužbenec samo, če je disciplinsko sodišče izreklo, da mora uslužbenec izgubiti pokojnino, drugače se upokoji; v primerih točk 9.) in 10.) se uslužbenec odpusti; v primeru točke 11.) se uslužbenec upokoji.

## Člen 134.

Po uslužbenčevi volji prestane služba, če poda uslužbenec pismeno ostavko na državno službo ali če uporabi pravico, določeno v poslednjem odstavku člena 141.

Ostavka in prošnja za pokojnino, v primeru poslednjega odstavka člena 141., se mora uvažiti najkasneje v enem mesecu od dne, ko je prispela na



pristojno mesto. Z ostavko izgubi uslužbenec vse pravice državnega uslužbenca; če pa bi se pozneje vrnil v državno službo, se mu prizna čas, ki ga je prej prebil v državni službi, za pokojnino in za napredovanje.

Če je nastopil pri uslužbencu, ki je podal ostavko, primer iz člena 182. ali če je zoper njega uvedeno disciplinsko postopanje, se ustavi z uvažitvijo ostavke disciplinsko postopanje, razen če je kaj razlogov za domnevo, da je učinil dejanje, ki ima za posledico odstranitev iz službe, in o tem se vpiše pripomba v uslužbenški list. Če se uslužbenec vrne v službo, se disciplinsko postopanje nadaljuje.

#### Člen 135.

Odločbo o prestatku službe na podstavi zakona ali uslužbenčeve volje, bodisi da se z njo uslužbenec odpusti iz službe, bodisi da se upokoji, izdaja, in sicer za uradnike glavnih skupin vseh kategorij, kralj na predlog pristojnega ministra, za vse ostale uslužbence pa minister, ki sme to pravico prenesti ena svoje podrejene organe.

Zoper to odločbo je dopustna pritožba na državni svet v 30 dneh od dne priobčitve ali pa od dne razglasitve v »Službenih Novinah«, če se priobčitev ne more izvršiti.

Prestanek službe po izvršni razsodbi rednega ali disciplinskega sodišča potrdi pristojni minister s svojo odločbo. Zoper to odločbo ni pritožbe.

Po prestatku službe ne sme uslužbenec sam zapustiti službe, nego mora biti pristojno razrešen. To se mora zgoditi, če se odpusti po razsodbi rednega ali disciplinskega sodišča, in v primerih točk 1.), 2.), 3.), 4.), 6.), 8.) in 9.) člena 133. takoj, čim prispe obvestilo o izvršni odločbi, po kateri je služba prestala, v ostalih primerih pa najkasneje v enem mesecu od dne obvestitve. Če je uslužbenec odsoten in ga ni mogoče razrešiti po redni poti, se vzame dan, ko prispe obvestilo o izvršni odločbi, za dan razrešitve.

Pravico do prejemkov aktivnega uslužbenca ima uslužbenec do konca meseca, v katerem je razrešen ali v katerem se smatra za razrešenega ali v katerem je umrl.

### IX. poglavje.

#### Pokojnine.

##### Člen 136.

Pravico do pokojnine imajo vsi državni uslužbenci in njih rodbine ob pogojih tega zakona.

##### Člen 137.

Za pokojnino se šteje ves čas, ki ga je prebil uslužbenec v aktivni državni službi ali na razpoloženju, bodisi neprekinjeno, bodisi s prekinitvami, kakor tudi čas, ki mu je s specialnim zakonom priznan za pokojnino.

Onim, ki so poslovali pred vstopom v državno službo v službi države kot kontraktualni uslužbenci (člen 130.), se šteje čas, ki so ga prebili pri tem poslovanju, za pokojnino.

Onim, ki so bili med vojno kot državni uslužbenci v vojaški službi, se šteje čas, ki so ga tako prebili, za pokojnino prav tako, kakor se šteje aktivnim častnikom med vojno.

Čas, ki so ga prebili v vojaški službi med vojno kakor tudi v mirnodobni vojaški službi preko rednega roka, se šteje za pokojnino onim, ki postanejo pozneje civilni državni uslužbenci.

Čas, ki so ga prebili v službi javnih samoupravnih teles, se šteje za pokojnino onim, ki se iz te službe neposredno sprejmejo v državno.

Čas, ki ustreza stopnji osnovne plače, odrejeni po tretjem odstavku člena 67., se šteje onim, ki se sprejmejo iz svobodnega poklica v državno službo, tudi za pokojnino, toda največ 10 let.

Onim, ki so vstopili v državno službo po poslednjem odstavku člena 2., se štejejo leta dotedanjega službovanja v leta za pokojnino.

Od časa, prebitega v državni službi v krajinah, kjer so življenske razmere posebno težavne, se šteje za pokojnino vsakih osem mesecev za popolno leto. Katere krajin so to, določa ministrski svet. Leta, prebita v Južni Srbiji, se štejejo za pokojnino dvojno, in sicer od dne, ko stopi v veljavo ta zakon, pa za sedem let.

Ministrom in državnim podtajnikom se šteje čas, ki so ga prebili v drugi državni službi, za pokojnino z eno desetino. Če se pozneje vrnejo v tako službo, se šteje čas, ki so ga prebili kot ministri ali državni podtajniki, peterno.

Če se državni uslužbenec brez svoje krivde tako poškoduje pri državnem poslu ali tako oboli za bo-

lezijo, ki se je pojavila kot posledica izvrševanja službe, da postane nesposoben za nadaljnjo službo, se mu prizna za pokojnino čas, ki ga je do tedaj prebil v službi, in še 10 let.

##### Člen 138.

Osnova za izračun pokojnine ministrov in državnih podtajnikov je njih plača, ostalih uslužbencev pa osnovna in položajna plača in redna stanarina.

##### Člen 139.

Ministri in državni podtajniki pridobé pravico do osebne pokojnine tega položaja, če opravljajo to službo najmanj dve leti. Ostali državni uslužbenci pridobé pravico do osebne pokojnine, ko dovrše 10 let službe, ki se jim priznava za pokojnino.

Do celotne pokojnine pridobé državni uslužbenci pravico čez 35 službenih let, a tudi v krajšem času, če je to določeno s specialnim zakonom.

##### Člen 140.

Ministrom in državnim podtajnikom pripada od pokojninske osnove za vsako popolno polovico leta, ki jo prebijejo v tej službi, po 5 % kot pokojnina; vendar pa ne sme biti ta pokojnina nikoli večja od 100 %.

Ostalim državnim uslužbencem pripada od pokojninske osnove za 10 službenih let 50 %, za vsako nadaljnjo polovico leta pa po 1 %, tako da dobe čez 35 let popolno pokojninsko osnovo za pokojnino. Začeta polovica leta se šteje za popolno.

Če odredijo v poedinih strokah specialni zakoni za dobičanje popolne pokojnine krajši čas, se zvišuje pololetni odstotek sorazmerno s tem časom.

##### Člen 141.

Državni uslužbenec se ne sme upokojiti, preden dovrši število službenih let, potrebno za dosego popolne pokojnine.

Izjemoma se sme upokojiti državni uslužbenec tudi pred tem časom, če je dovršil 60. leto starosti.

Upokojiti se mora, tudi preden dovrši popolno število službenih let, uslužbenec:

- 1.) ki dovrši 65. leto starosti;
- 2.) ki je leto dni na razpoloženju, če ima po občin predpisih pravico do pokojnine in če ni zanj praznega mesta (člen 126.);
- 3.) pri katerem nastopi primer iz točke 1.), 2.), 3.) ali 5.) člena 133., če ima po občin predpisih pravico do pokojnine.

Od tega se izvzemajo državni uslužbenci, za katere veljajo drugačni predpisi v ustavi ali posebnih zakonih.

Če je dovršil uslužbenec število let za popolno pokojnino, se mora na svojo prošnjo upokojiti.

##### Člen 142.

Uslužbenec, ki se upokoji iz razlogov, navedenih v točki 1.), 2.), 3.) ali 4.) člena 133., se vrne na poziv v državno službo, ko ta razlog prestane, če ni že dovršil 60 let starosti; toda dobiti ne more višjega položaja od onega, s katerega je bil upokojen. Če uslužbenec v tem primeru neče sprejeti državne službe, izgubi pravico do pokojnine.

##### Člen 143.

Državnemu upokojencu pristoji doklada za otroke, ki je določena za aktivnega uslužbenca, in sicer ob istih pogojih, ki veljajo za aktivne uslužbence.

##### Člen 144.

Pravico do rodbinske pokojnine za člane svoje rodbine pridobé ministri in državni podtajniki, ko dovrše tri službena leta, ostali državni uslužbenci pa, ko dovrše pet let službe, ki se jim priznava za pokojnino, a tudi pred tem rokom v onih primerih, v katerih bi istotako sami dobili osebno pokojnino pred zvršetkom zakonskega roka.

##### Člen 145.

Uslužbenec, ki izgubi pravico do osebne pokojnine, izgubi pravico tudi do rodbinske, razen v primeru, določenem v točki 5.) člena 165.

##### Člen 146.

Za izračun rodbinske pokojnine je osnova uslužbenčeva osebna pokojnina, ki jo je imel ob smrti ali bi jo imel, da je bil v tem času upokojen. Če umre uslužbenec pred časom, v katerem mu pripada osebna pokojnina, je za rodbinsko pokojnino osnova osebna pokojnina, ki bi jo imel uslužbenec, da je v tem času dovršil 10 službenih let.

Rodbina onih državnih uslužbencev, ki se brez svoje krivde poškodujejo pri državnem poslu ali oboli za boleznijo, ki se je pojavila kot posledica izvrševanja službe, ter zaradi tega umro, se priznava kot osnova za pokojnino tolika osebna pokojnina, kolikršno bi imel uslužbenec, da je imel ob smrti še 10 službenih let več.

##### Člen 147.

Rodbinska pokojnina pripada v enakih delih uslužbenčevi ženi in njega otrokom, rojenim v zakonitem zakonu ali pozakonjenim. Več zakonitih ženah uslužbenec muslimanov se šteje skupaj za enega rodbinskega člana.

##### Člen 148.

Rodbinska pokojnina državnih uslužbencev se odreja tako-le: ena oseba dobiva 50 %, dve osebi 65 %, tri osebe 75 %, štiri ali več oseb pa 85 % osnove rodbinske pokojnine.

##### Člen 149.

Otrokom državnih uslužbencev, ki imajo pravico do rodbinske pokojnine, pristoji doklada za otroke tako, da se šteje en otrok manj; če pa je samo en otrok, mu ne pristoji ta doklada. Če uživa tudi vdova rodbinsko pokojnino skupaj z otroki, pristoji doklada za vsakega otroka.

##### Člen 150.

Ali je treba, da prejemajo osebe, ki dobivajo rodbinsko pokojnino, to pokojnino ločeno, o tem odloči organ, ki odreja pokojnine, nadalje tudi, ali in v koliko naj se v tem primeru deli tudi doklada za otroke.

Če nastopi za koga, ki dobiva rodbinsko pokojnino skupaj z drugimi, primer, da mu prestane pravica, se odredi ostalim pokojnina po zakonski izmeri (člen 148.).

##### Člen 151.

Če ni bil zakon državnega uslužbenca sklenjen vsaj leto dni pred njegovo smrtjo, ne pripada njegovi vdovi pokojnina, razen če je ostal po njem zakonit otrok, odnosno če je ostala vdova noseča ali če je bil z zakonom njiu otrok pozakonjen ali če je nastopila smrt spričo poškodbe ali bolezni, dolžene pri državnem poslu, ali spričo akutne bolezni, ki je nastala po sklenjenem zakonu.

##### Člen 152.

Količina osebne pokojnine se odreja uradoma z istim odlokom, s katerim se uslužbenec upokoja.

Odlok o rodbinski pokojnini se izda uradoma najkasneje v enem mesecu, in sicer če umre aktiven uslužbenec, od dne smrti, če pa umre upokojen uslužbenec, od dne, ko je prijavi smrt in predloži listino o smrti organu, ki je pristojen, odločati o pokojnini.

Dokler se rodbinska pokojnina ne odredi, se daje rodbini umrlega uslužbenca na račun pokojnine tretjina vseh uslužbenčevih prejemkov, če je umrl kot aktiven uslužbenec, ali pa polovica, če je umrl kot upokojenec. Isto velja tudi, če je treba uslužbenca proglasiti za mrtvega, in sicer od dne, od katerega se pogreša, do dne, ki se s sodnim odlokom določi za dan smrti.

Pokojninski prejemki teko od prvega dne prihodnjega meseca po onem mesecu, v katerem je nastopil primer, po katerem se odreja pokojnina.

##### Člen 153.

Nihče ne sme dobivati dveh pokojnin od države. Če ima pravico do dveh, prejema večjo. Aktivna uslužbenka ne sme prejemati rodbinske pokojnine.

Pokojnina državnih uslužbencev in njih rodbin z vsemi prejemki vred se sme po prošnji onega, ki je pridobil pravico do pokojnine, izplačati enkrat za vselej v znesku največ do treh let na predlog pristojnega ministra po zaslišanju strokovnega sveta in na podstavi odločbe ministrskega sveta.

##### Člen 154.

Pravico do pokojnine izgube:

#### I. Uslužbenci:

- 1.) z izgubo državljanstva ali z vstopom v službo tuje države brez dovolitve ministrskega sveta;
- 2.) z razsodbo rednega ali disciplinskega sodišča;
- 3.) v primeru, določenem v točki 7.) člena 133.;
- 4.) v primeru, določenem v točki 8.) člena 133., če izreče disciplinsko sodišče, da mora uslužbenec izgubiti pokojnino;
- 5.) v primeru člena 142.;
- 6.) s smrtjo.



## II. Vdove:

- 1.) z omočitvijo;
- 2.) z izgubo državljanstva;
- 3.) z obsodbo za kaznivo dejanje, za katero bi tudi uslužbenec izgubil osebno pokojnino;
- 4.) s sprejemom državne službe, dokler služba traja;
- 5.) s smrtjo.

## III. Otroci:

- 1.) ko postanejo polnoletni, deklice pa tudi pred polnoletnostjo, z omočitvijo. Izjemoma se jim plačuje, če so na rednem šolanju ali če odslužujejo redni rok pri vojski, in sicer ob dokazu uspešnega učenja ali vojaške službe, pokojnina do dovršenega 23. leta starosti. Če so ali če postanejo pozneje telesno ali duševno nesposobni za pridobivanje, se jim daje pokojnina, dokler traja ta nesposobnost. Obe izjemi veljata samo, če se ugotovi s potrdilom pristojnega oblasti, da nima otrok druge vzdrževalnine;
- 2.) z izgubo državljanstva;
- 3.) z obsodbo zaradi kaznivega dejanja, zaradi katerega bi tudi uslužbenec izgubil osebno pokojnino;
- 4.) s sprejemom državne službe ali mesta štipendista države ali katerekoli javne naprave, dokler služba ali štipendija traja;
- 5.) s smrtjo.

## Člen 155.

Ako se vdova državnega uslužbenca, ki ima pravico do pokojnine, omoži z državnim uslužbencem, pa ob vdovi, ima pravico do rodbinske pokojnine po prvem možu, če ji po drugem ne pripada pokojnina ali če je pokojnina po drugem možu manjša. Ako se omoži s kom, ki ni državni uslužbenec, pa ob vdovi, ima pravico do rodbinske pokojnine prvega moža samo, če dokaže s potrdilom pristojnega oblasti, da je siromašnega stanja.

## Člen 156.

O pravici do pokojnine in o pokojninskih prejemkih državnih uslužbencev in njih rodbin odločajo pristojni ministri ali organi, na katere prenesejo ministri to pravico, ter vročajo odloke prizadetim strankam, in sicer za državo ministru za finance (državnemu pravnemu branitelju). Obe stranki imata pravico pritožbe na državni svet v dveh mesecih, štetih od dne, ko prejmeta odlok.

## Člen 157.

Nihče ne sme brez odobritve ministrskega sveta uživati pokojnine v tuji državi.

## Člen 158.

Vsi pokojninski prejemki državnih uslužbencev, na katere se nanaša ta zakon, se izplačujejo iz državnih sredstev.

Kako je postopati s fondi, iz katerih so ti uslužbenci do sedaj prejimali pokojnine, se uredi s posebnim zakonom.

## X. poglavje.

## Disciplinski predpisi.

## Člen 159.

Državni uslužbenec, ki prekrši v službi ali izven nje svojo službeno dolžnost, predpisano z zakonom, ali oškoduje ugled svojega stanu, se kaznuje s kaznijo za nerednost ali z disciplinsko kaznijo. Kazen za nerednost se izreče, če ni prekršitev dolžnosti ali oškodba stanovskega ugleda prekoračila obsega navadne nerednosti (disciplinski prestopki). Če pa je nerednost večjega obsega ali ponovljena ali če so obtežujoče obče okoliščine, s katerimi je prekršena službena dolžnost ali oškodovan stanovski ugled, ali če preti škoda ali nevarnost interesom službe, se smatra to za disciplinski pregrešek.

Sojenje po kazenskem zakonu ne izključuje disciplinskega.

## Člen 160.

Kazni za nerednost sta:

- 1.) opomin; in
- 2.) denarna kazen.

Denarna kazen ne sme presežati v poedinem primeru 10 % uslužbenčeve mesečne plače, osnovne in položajne.

## Člen 161.

Kazni za nerednost izreka neposredni starejšina ali starejšina vsakega višjega urada.

Kazen se ne sme izreči, preden se uslužbenec zasliši. Odločba o kazni z razlogi vred se mu mora priobčiti pismeno.

Denarne kazni se odtežajo od prejemkov in se stekajo v državno blagajno.

Kazen za nerednost se ne vpiše v uslužbenški list, priobči pa se pristojni komisiji za oceno in po službeni poti vsem višjim starejšinam kaznovanega uslužbenca.

## Člen 162.

Zoper odločbo o kazni za nerednost se sme uslužbenec v petih dneh od dne priobčitve pritožiti pri starejšini neposrednjega višjega urada, čigar odločba je izvršna. Pritožba se izroči starejšini, ki je izrekel kazen. Zoper pritožbo o kazni, ki jo izreče minister ali starejšina drugega vrhovnega centralnega urada, ni pritožbe.

## Člen 163.

Nerednosti zastarevajo čez leto dni.

## Člen 164.

Disciplinski pregreški, zaradi katerih se uslužbenec kaznuje disciplinsko, so v glavnem ti-le:

- 1.) nemoralno in nedostojno vedenje v privatnem življenju, kakršno je: opijanje, pijančevanje, potepanje, kvartanje in tem podobno, v javnih lokalih in po družbah in na način, ki ponižuje uslužbenčev ugled;
- 2.) lahkomiselno zadolževanje;
- 3.) nedostojno in osorno postopanje s podrejenimi organi in s prebivalstvom;
- 4.) zlorabljanje svoje oblasti višjega uslužbenca proti nižjim;
- 5.) malomarnost in nerednost v prihajanju na službo;
- 6.) neposlušnost proti naredbam nadrejenih oblastev;
- 7.) zlohotno ogovarjanje postopanja ali naredb oblastev v pisarni in vpričo nižjih, kolikor ne bi spadalo med kazniva dejanja po kazenskem zakonu;
- 8.) napravljanje zmede, prepira, nesložnosti s tovariši v službi;
- 9.) opravljanje kateregakoli obrata, trgovskega in industrijskega obrata pod svojim ali tujim imenom kakor tudi izvrševanje odvetniških poslov; in
- 10.) izdajanje uradne tajnosti.

## Člen 165.

Disciplinske kazni so te-le:

- 1.) ukor;
- 2.) zmanjšba plače (osnovne in položajne) največ do enega leta, toda ta zmanjšba ne sme biti v poedinem mesecu večja od 20 %;
- 3.) upokožitev brez zmanjšbe pokojninskih prejemkov;
- 4.) upokožitev z zmanjšbo pokojninskih prejemkov največ do 20 % na mesec, toda ta zmanjšba mora trajati za omejen čas, največ 10 let;
- 5.) odpustitev iz službe. Če je uslužbenec, ki se kaznuje s to kaznijo, v tem času že pridobil pravico do pokojnine, izgubi to pravico.

Kazen zmanjšbe prejemkov iz točke 2.) se prenaša z istim odstotkom tudi na pokojninske prejemke, če se uslužbenec, dokler traja kazen, upokoži.

Kazni iz točk 1.) in 2.) imata za posledico ustavitev napredovanja v višjo stopnjo plače in stanarine in napredovanja v višjo skupino, in sicer najmanj za eno leto in največ za tri leta. Dolgost časa odreja disciplinsko sodišče.

Čas, na ta način izgubljen za napredovanje, se šteje ločeno od časa, izgubljenega zbog slabe ocene, pa naj se ta čas krije ali ne.

## Člen 166.

Disciplinske kazni izrekajo samo pristojna disciplinska sodišča na podstavi disciplinskega postopanja.

## Člen 167.

Disciplinska sodišča so upravna sodišča in državni svet.

Upravna sodišča so disciplinska sodišča prve stopnje. Državni svet je disciplinsko sodišče druge stopnje, v nekaterih primerih pa prve in poslednje stopnje.

## Člen 168.

Kot disciplinska sodišča postopajo upravna sodišča in državni svet po predpisih tega zakona. Kolikor ti predpisi ne bi zadoščali, uporabljajo predpise svojega postopnika in načela občega kazenskega postopnika.

## Člen 169.

Upravna sodišča odločajo o kaznivih dejanjih državnih uslužbencev v svojem okolišču, izvzemši uslužbenca prvih pet skupin I. kategorije.

Državni svet odloča v drugi in poslednji stopnji o pritožbah zoper odločbe upravnih sodišč, v prvi

in poslednji stopnji pa o kaznivem dejanju državnih uslužbencev, za katere disciplinska sodišča prve stopnje niso pristojna.

## Člen 170.

Za sodnike in za druge civilne državne uslužbence, ki se podreajo s posebnimi zakoni disciplinski oblasti drugih organov, velja disciplinsko postopanje tega zakona, če ni s specialnim zakonom predpisano posebno postopanje.

## Člen 171.

Upravna sodišča kot disciplinska sodišča odločajo ob disciplinski preiskavi v oddelkih treh sodnikov, pri razpravi pa v kolegiju petih sodnikov, od katerih so trije redni člani dotičnega oddelka upravnega sodišča, dva pa po činu višja strokovna drugova onih, o katerih se sodi.

Kako naj se izbira zadostno število drugov iz vsake stroke in kako naj se iz njih števila popolnjuje oddelek upravnih sodišč, se predpiše z uredbo.

## Člen 172.

Državni svet kot disciplinsko sodišče odloča v enem svojih oddelkov, ki mu je posebe poverjeno sojenje o kaznivih dejanjih državnih uslužbencev.

Državni svet rešuje tudi spore o pristojnosti disciplinskih sodišč.

## Člen 173.

Strokovni drug mora, preden sodi prvič, začetkom razprave priseči tako-le: »Jaz N. N. prisezam na vsemogočnega Boga, da bom vršil dolžnost disciplinskega sodnika vestno, nepristransko in po čistem prepričanju. Kakor bom prav sodil, tako mi Bog pomagaj.«

Vsako upravno sodišče vodi knjigo o prisegah. V to knjigo se zapisujejo beležke o prisegah, ki jih podpisujejo predsednik oddelka, zapriseženec in zapisnikar. Če pride zapriseženec pozneje zopet sodit, ugotovi predsednik začetkom razprave iz knjige o prisegah, da je bil že zaprisežen.

## Člen 174.

Strokovni drugovi so kakor ostali disciplinski sodniki v izvrševanju svoje disciplinsko-sodniške dolžnosti nezavisni ter ne odgovarjajo nikomur razen zakonu.

## Člen 175.

Predsednik disciplinskega sodišča je predsednik oddelka upravnega sodišča ali oddelka državnega sveta.

## Člen 176.

Za vsako disciplinsko sojenje pred upravnim sodiščem odredi oblastni obdolženec starejšina, za vsako sojenje pred državnim svetom pa njegov centralni starejšina osebo, ki zastopa po svoji uradni dolžnosti pred sodiščem interese državne uprave glede pravičnega službenega in stanovskega vedenja državnih uslužbencev. Ta disciplinski tožitelj se jemlje izmed državnih uslužbencev dotične upravne grane, ki so pravniki in ki službujejo v kraju disciplinskega sodišča. Ob istih pogojih se mu postavi tudi namestnik. Natančnejše odredbe se predpišejo z uredbo.

Če je več obtožencev iz raznih upravnih gran obenem, se sporazumejo pristojni starejšine o osebi disciplinskega tožitelja.

Disciplinsko sodišče zasliši predlog disciplinskega tožitelja pred vsako odločbo.

## Člen 177.

Obdolženi državni uslužbenec ima pravico do branitelja pri razpravi ter ga sme vzeti izmed državnih uslužbencev na sedežu disciplinskega sodišča ali pa izmed javnih pravnih zastopnikov.

Če ga ne odredi sam, mu postavi sodišče branitelja za razpravo.

Vsak uslužbenec na sedežu disciplinskega sodišča se mora odzvati pozivu sodišča na braniteljsko dolžnost.

Branitelj je v obrambi svoboden ter je zavezan, čuvati tajnost, ki mu je poverjena.

## Člen 178.

Glede izločitve sodnikov disciplinskih sodišč se postopa po predpisih kazenskega postopnika.

## Člen 179.

Če se uslužbenec, ki je učinil disciplinski pregrešek, premesti, ostane pristojno ono sodišče, ki je že uvedlo postopanje.



Državni svet sme po potrebi, toda na predlog pristojnega ministra, delegirati tudi drugo sodišče.

#### Člen 180.

Neposredni starejšina izvrši, če zve za uslužbenčev disciplinski pregrešek, predhodno kratko preiskavo ter vroči po službeni poti spise pristojnemu disciplinskemu sodišču, o tem pa poroča neposredno višjemu starejšini.

#### Člen 181.

Disciplinsko sodišče odloči, ali naj se uvede zoper obdolženca disciplinsko postopanje ali ne. Pred to odločbo se sme odrediti predhodna preiskava.

Če odloči, da je zoper obdolženca uvesti disciplinsko postopanje, odredi disciplinsko preiskavo; če pa smatra predmet za zadostno preiskane, odredi z odlokom uvedbo disciplinskega postopanja in razpravo.

Če odloči, da ni dopustna uvedba disciplinskega postopanja, bodisi zato, ker ni dejanja, bodisi zato, ker gre za dejanje, ki se kaznuje kot nerednost, vrne spise neposrednjemu starejšini v nadaljnje postopanje.

#### Člen 182.

Če se uvede zoper uslužbenca redno kazensko postopanje, bodisi na tožbo države, bodisi na tožbo privatne osebe, je dolžnost njegovega neposrednjega starejšine, o tem takoj poročati pristojnemu disciplinskemu sodišču.

Istotako odda, če izreče disciplinsko sodišče, postopajoče po členu 181., da je uslužbenčevonašanje kaznivo po kazenskem zakonu, vse spise rednemu sodišču ter o tem obvesti pristojnega starejšino.

V enem in drugem primeru odloči disciplinsko sodišče, ali naj se zoper uslužbenca uvede disciplinsko postopanje vzporedno s kazenskim, ali pa naj se odloži do zvršetka kazenskega postopanja.

#### Člen 183.

Redna sodišča kakor tudi vsa ostala oblastva morajo, če uvedejo zoper državnega uslužbenca postopanje zaradi kaznivega dejanja ali če ga kaznujejo, o tem obvestiti neposrednjega starejšino dotičnega uslužbenca. Starejšina poroča o tem neposrednjemu višjemu starejšini in pristojnemu disciplinskemu sodišču zaradi nadaljnjega postopanja.

#### Člen 184.

Če odloči disciplinsko sodišče, da je uvesti zoper obdolženca disciplinsko postopanje, in če odredi disciplinsko preiskavo, zahteva od obdolženčevega oblastnega, odnosno centralnega starejšine, naj postavi preiskovalca izmed podrejenih uradnikov, ki preiskuje po predpisih kazenskega postopanja. Če so obdolženci iz več upravnih gran, se starejšine sporazumejo o osebi enega, po potrebi pa tudi več preiskovalcev. Če se starejšine ne sporazumejo, odloči disciplinsko sodišče.

#### Člen 185.

Od tedaj, ko se priobči odlok o odreditvi razprave, imata obdolženec in njegov branitelj pravico, pregledati vse spise razen zapisnika o posvetovanju.

Disciplinski tožitelj ima pravico, pregledati spise vsak čas, razen zapisnika o posvetovanju.

Objavljanje spisov je prepovedano.

Ko disciplinski preiskovalec dovrši preiskavo, se oddado vsi spisi sodišču.

#### Člen 186.

Če sodišče spozna, da ni dejanja ali da gre za dejanje nerednosti, prekine disciplinsko postopanje ter postopa po členu 181.

Če spozna, da ustanavlja obdolženčevonašanje kaznivo dejanje, postopa po drugem in tretjem odstavku člena 182. Zoper to odločbo ni pritožbe.

#### Člen 187.

Če sodišče spozna, da je predmet popolnoma preiskan, odredi razpravo. Zoper to odločbo ni pritožbe.

V odloku, s katerim se odreja razprava, se mora označiti dejanje, katerega je uslužbenec obdolžen, z razlogi vred in vse, česar je treba za razpravo. Obdolžencu se mora s tem odlokom vred vročiti lista imen sodnikov pri razpravi. Obdolženec in tožitelj imata, dokler ne mine osem dni od dne priobčitve odloka, s katerim se odreja razprava, pravico, predložiti disciplinskemu sodišču svoje dokaze in zahteve. Zoper odločbo, s katero se to odklanja, ni pritožbe.

#### Člen 188.

Ko mine osemdnevni rok od priobčitve odloka, s katerim se odreja razprava, odredi predsednik disciplinskega sodišča dan razprave, pozove tožitelja, obtoženca in njegovega branitelja, priče in izvedence ter izda vse druge naredbe, ki so potrebne za izvršitev razprave.

Če obtoženec ne pride (člen 214.) in do razprave ne predloži dokazov, s katerimi opraviči svoj izostanek, se izvrši razprava in izreče razsodba tudi brez njega vpričo njegovega branitelja.

#### Člen 189.

Razprava je ustna in za državne uslužbence javna. Razprava je tudi lahko tajna, če sodišče spozna, da državni interesi to zahtevajo. V tem primeru ima obtoženec pravico, dovesti k razpravi tri državne uslužbence.

#### Člen 190.

Razprava se prične s čitanjem odloka, s katerim se odreja razprava, potem se zaslišijo obtoženec, pozvane priče in izvedenci ter se, po potrebi, prečitajo zapisniki o preiskavi in drugi važni spisi.

Obtoženec in njegov branitelj kakor tudi disciplinski tožitelj imajo pravico, dajati izjave, glede vsakega dokaza podajati predloge in po predsedniku sodišča zastavljati vprašanja pričam in izvedencem.

Po dovršenem dokazovanju dobi besedo disciplinski tožitelj, za njim branitelj, poslednjo besedo pa ima v vsakem primeru obtoženec.

#### Člen 191.

Pri razpravi se vodi zapisnik, v katerega se zapisejo dan razprave, imena sodnikov, ime zapisničarjevo in imena strank in tek razprave v glavnih točkah.

O posvetovanju in glasovanju, ki je tajno, se vodi poseben zapisnik.

Oba zapisnika podpišeta predsednik in zapisničar.

#### Člen 192.

Sodišče ima pravico, zapriseči priče in izvedence pri razpravi, če spozna to za potrebno.

Priče se zaprisežajo po zasliševanju, izvedenci pa, preden oddado svoje mnenje.

#### Člen 193.

Disciplinsko sodišče sodi po svobodnem prepričanju, dobljenem pri razpravi.

#### Člen 194.

Z razsodbo disciplinskega sodišča se obtoženec ali oprosti ali pa se kaznuje za disciplinski pregrešek.

Razsodba mora obsezati tudi odločbo o povračilu stroškov disciplinskega postopanja. V kolikor se obtoženec oprosti, plača stroške postopanja država, drugače pa obtoženec.

#### Člen 195.

Razsodba se razglasi ustno na koncu razprave, najkasneje v osmih dneh od dne razglasitve pa se z razlogi vred priobči pismeno tožitelju in obtožencu.

#### Člen 196.

Zoper razsodbo disciplinskega sodišča prve stopnje se smeta pritožiti obtoženec in tožitelj. Pritožba ima odločilno moč.

Pritožba se vroči disciplinskemu sodišču, ki je izreklo razsodbo, to pa jo z vsemi spisi vred pošlje disciplinskemu sodišču druge stopnje, če je pravočasna in če jo je vložila pristojna oseba, drugače pa jo sodišče odkloni.

Zoper to odločbo je dopustna pritožba na višje sodišče v osmih dneh.

#### Člen 197.

Če ugotovi disciplinsko sodišče druge stopnje, da je vložila pritožbo oseba, ki je za to upravičena, da se je pritožba vročila o pravem času, da ni treba izvršiti nikakršnih nadaljnjih poizvedb, da ni bistvenih nedostatkov, zaradi katerih bi bilo treba obnoviti razpravo pred sodiščem prve stopnje, odredi razpravo zaradi presojanja. Postopanje pri tej razpravi pred sodiščem druge stopnje je isto kakor pred sodiščem prve stopnje.

#### Člen 198.

Disciplinsko sodišče druge stopnje odloča brez razprave, in sicer:

1.) če gre pritožba samo zoper oni del razsodbe, s katero se odloča o stroških;

2.) če ugotovi, da je vložila pritožbo oseba, ki za to ni upravičena, ali da se ni vložila pritožba o pravem času; v tem primeru jo vrne nižjemu sodišču v zakonsko postopanje;

3.) če spozna, da je treba izvršiti nadaljnje poizvedbe; v tem primeru odredi disciplinskemu sodišču prve stopnje, naj to stori;

4.) če ugotovi, da so bistveni nedostatkovi, zaradi katerih bi bilo treba obnoviti razpravo pred sodiščem prve stopnje; v tem primeru razveljavi razsodbo in vrne predmet sodišču prve stopnje.

#### Člen 199.

Ko postane razsodba izvršna, jo pošlje predsednik disciplinskega sodišča prve stopnje v overovljenem prepisu starejšini vrhovnega centralnega urada in uslužbenčevemu neposrednjemu starejšini, da jo izvrši in da vpiše kazni v uslužbenški list.

#### Člen 200.

Kazniva dejanja, ki imajo razen disciplinske odgovornosti za posledico še kazensko odgovornost za hudodelstvo ali drugo onečašujoče dejanje, ne zastarevajo disciplinsko. Ostala disciplinska kazniva dejanja zastarevajo v petih letih.

#### Člen 201.

Z obtoženčevom smrtjo se prekine disciplinsko postopanje.

#### Člen 202.

Če je disciplinsko postopanje prekinjeno ali če se obtoženec z razsodbo oprosti, sme zahtevati disciplinski tožitelj obnovo disciplinskega postopanja, ako predloži nove činjenice in dokaze, ki dokazujejo sami po sebi ali v zvezi s prejšnjimi dokazi disciplinsko kaznivo dejanje, ki še ni zastarano.

#### Člen 203.

Uslužbenec, obsojen na disciplinsko kazni, ki je postala izvršna, istotako pa tudi njegovi zakoniti nasledniki smejo tudi po prestani kazni zahtevati obnovo disciplinskega postopanja, če predlože nove činjenice in dokaze, ki morejo po sebi ali v zvezi s prejšnjimi dokazi potrditi njegovo nedolžnost ali vplivati na znižbo kazni.

#### Člen 204.

O obnovi disciplinskega postopanja odloči disciplinsko sodišče, ki je sodilo v prvi stopnji, in sicer brez ustne razprave.

#### Člen 205.

Z dovolitvijo obnove disciplinskega postopanja se ustavi izvršitev disciplinske kazni, če ni že izvršena.

#### Člen 206.

Če se dopusti obnova v uslužbenčevu korist, pa se uslužbenec zopet obsodi, se ne sme kaznovati z ostrejšo kaznijo od prejšnje. Izvršena kazni se šteje vedno v novo kazni.

Disciplinsko sodišče sme uslužbenca, če dopusti obnovo v njegovo korist, takoj, brez razprave, tudi oprostiti ali obsoditi na manjšo kazni, ako pristana obe stranki na to skrajšano postopanje.

#### Člen 207.

Če se uslužbenec z novo razsodbo oprosti ali obsodi na manjšo kazni, se mora odškodovati za vse, kar in v kolikor je več izgubil po prvi razsodbi.

#### Člen 208.

Uslužbenca, zoper katerega se je uvedlo kazensko ali disciplinsko postopanje, sme disciplinsko sodišče odstraniti od službe, če zahteva to vrsta ali teža disciplinskega pregreška.

Pravica odstranitve od službe pristoji disciplinskemu sodišču tudi takrat, kadar se uvede pri sodišču zoper uslužbenca postopanje, da se postavi pod skrbstvo ali pod konkurz.

#### Člen 209.

Če dene redno sodišče državnega uslužbenca v preiskovalni zapor ali če ga obtoži zaradi hudodelstva ali onečašujočega dejanja, odredi njegov neposredni ali posredni starejšina takoj predhodno odstranitev od službe.

Razen v primeru prejšnjega odstavka sme vsak organ, ki mu je poverjeno neposrednje ali posrednje službeno nadzorstvo, v posebno važnih in nujnih primerih odrediti predhodno odstranitev od službe, kadarkoli neče uslužbenec izvršiti službenega naloga, razen če ne izvrši dejanja, ki ga prepoveduje



in kaznuje kazenski zakon, ali kadar je njegov službeni pregrešek tak, da bi bilo škodljivo za interese in ugled službe, če bi ostal nadalje v službi.

O predhodni odstranitvi od službe mora vsak organ, ki jo je odredil, takoj poročati višjemu starejšini, ki sme to odredbo razveljaviti.

Vsaka predhodna odstranitev se mora v treh dneh po službeni poti priobčiti pristojnemu disciplinskemu sodišču, ki jo brez odlaganja potrdi ali razveljavi.

#### Člen 210.

Če ukrene disciplinsko sodišče odstranitev od službe, sme odrediti, da se uslužbenec zmanjšaj njegova plača (osnovna in položajna) do polovice.

Če sodišče uslužbenca oprosti, se mu vrnejo ustavljeni prejemki.

Če ima kazenska obsodba za posledico izgubo službe ali če se uslužbenec disciplinsko kaznuje po točki 3.), 4.) ali 5.) člena 165., izgubi pravico do ustavljenih prejemkov v korist državne blagajne.

Če nima kazenska obsodba za posledico izgube službe ali če se uslužbenec disciplinsko kaznuje po točki 1.) ali 2.) člena 165., odloči disciplinsko sodišče, ali in v koliko naj se mu povrnejo ustavljeni prejemki.

#### Člen 211.

O odstranitvi od službe odloča disciplinsko sodišče prve stopnje brez ustne razprave.

Zoper odločbo o odstranitvi se smeta pritožiti tako državni tožitelj kakor tudi uslužbenec. Pritožba ne ustavi odstranitve.

#### Člen 212.

Ustavitev prejemkov se računi od dne, ko je bil uslužbenec odstranjen od službe po odločbi disciplinskega sodišča.

#### Člen 213.

Uslužbenec, za katerega se odredi odstranitev od službe, ne sme oditi iz službenega kraja brez dovolitve starejšine onega urada, kjer slušbuje.

#### Člen 214.

Vsa priobčila v disciplinskem postopanju se vročajo neposredno obdolžencu ali osebi, ki jo je obdolženec pooblastil za to.

#### Člen 215.

Zoper vsako odločbo v disciplinskem postopanju je pritožba dovoljena, če ni v zakonu izrečno izključena.

Vse pritožbe zoper disciplinsko postopanje se vročajo disciplinskemu sodišču prve stopnje v 15 dneh od dne priobčitve.

Predaja pošti na recepis velja, kakor bi se bila izvršila sodišču samemu.

Če je poslednji dan roka nedelja ali praznik, potече rok prihodnji delavnik.

#### Člen 216.

Vsa državna oblastva, civilna in vojaška, in vsa samoupravna oblastva morajo postopati na zahteve disciplinskih sodišč in njih organov ter jih smatrati za nujne.

#### Člen 217.

Upokojenci odgovarjajo disciplinsko:

- 1.) za disciplinske pregreške, učinjene v času, ko so bili aktivni uslužbenci;
- 2.) za težke oškodbe ugleda svojega stanu, učinjene v pokoju;
- 3.) za hudodelstva in onečašujoča dejanja, za katera je pristojno tudi redno sodišče.

#### Člen 218.

Disciplinske kazni za upokojence so:

- 1.) pismen ukor;
- 2.) zmanjšba pokojninskih prejemkov največ do 20 % za omejen čas, največ do 10 let;
- 3.) izguba pravice do pokojnine.

#### Člen 219.

Za disciplinsko postopanje zoper upokojence, kolikor ne spadajo pod disciplinsko oblast državnega sveta kot disciplinskega sodišča prve in poslednje stopnje, je pristojno disciplinsko sodišče prve stopnje, v čigar območje spada kraj njih stalnega prebivanja, če pa žive stalno v inozemstvu, ono sodišče, ki je pristojno za kraje, kjer so naposled aktivno službovali.

#### Člen 220.

Disciplinsko postopanje zoper upokojence je isto kakor zoper aktivne uslužbence, samo da ima sta-

rejšinsko vlogo oblastni ali pa centralni starejšina one stroke, v kateri je upokojenec služboval.

#### Člen 221.

Nad uslužbeni narodne skupščine izvršuje celokupno disciplinsko oblast predsedništvo skupščine po predpisih tega zakona v prvi in poslednji stopnji.

#### Člen 222.

V disciplinskem postopanju se ne plačujejo takse.

#### Člen 223.

Vsa disciplinska kazniva dejanja, učinjena pred razglasitvijo tega zakona, je razsoditi po kazenskih odredbah dosedanjih disciplinskih predpisov, kolikor niso kazenske odredbe tega zakona milejše.

Glede postopanja samega je uporabljati odredbe tega zakona takoj tudi na one primere, ki že teko, razen onih, ki so v prvi stopnji že razsojeni.

### XI. p o g l a v j e.

#### Prehodne odredbe.

#### Člen 224.

Od dne, ko se razglasi ta zakon, se postavljajo državni uslužbenci na razpoloženje, vendar pa dobivajo, opravljajo svojo dosedanje službo, vse dosedanje prejemke. Najkasneje v štirih mesecih se mora izdati odlok, kateri izmed njih se obdrže še nadalje v državni službi. Uslužbenec, o katerih se v tem času ne izda noben odlok, je smatrati za obdržane na njih položajih.

Vkljub temu se ne postavljajo na razpoloženje in ostanejo nadalje na svojih mestih: člani državnega sveta, člani glavne kontrole, vsi sodniki rednih sodišč in učitelji, ki niso smeli biti po dosedanjih zakonih ne premeščeni ne odpravljeni iz službe.

Z revizijo se smejo ukiniti poedina zvanja ali službena mesta.

#### Člen 225.

Ko se izda v dveh mesecih uredba, določena v členu 11. tega zakona, se izvrši najkasneje v treh mesecih potem razvrstitev državnih uslužbencev na podstavi tega zakona in te uredbe.

#### Člen 226.

Pri vsakem ministrstvu se ustanovi z ministrsko odločbo komisija, ki bo odločala, kateri državni uslužbenci naj se še dalje obdrže v službi in prevedejo po tem zakonu. Ta komisija bo sestavljena: iz treh najstarejših direktorjev ali načelnikov oddelkov dotičnega ministrstva, enega člana državnega sveta ali enega člana kasacijskega sodišča in dveh članov izvan uradnikov dotičnega ministrstva.

Ta komisija priobčuje vse svoje odločbe pristojnemu ministru, ki jih predloži komitetu, sestavljenemu iz štirih ministrov. Ta komitet izvoli ministrski svet.

#### Člen 227.

V dveh mesecih od dne, ko se razglasi ta zakon, morajo predložiti vsi državni uslužbenci dokaze o predpisani izobrazbi. Na uslužbenčvo zahtevo sme minister ta rok podaljšati še za dva meseca.

#### Člen 228.

Zoper odločbo, s katero se uslužbenec prevede po tem zakonu, je dopustna pritožba na državni svet v 30 dneh po priobčitvi.

Zoper odločbo, s katero se uslužbenec ne prevede po tem zakonu, ni pritožbe.

#### Člen 229.

Prevedba državnih uslužbencev se izvrši po stanju z dne, ko se razglasi ta zakon.

#### Člen 230.

Z uradniki, o katerih se odloči, da jih je prevesti, je postopati tako-le:

I. Uradniki, ki imajo predpisano izobrazbo za stroko, v kateri službujejo:

1.) če imajo onega dne, ko se razglasi ta zakon, najmanj osem službenih let, pridejo v one skupine, ki ustrezajo položajem, na katerih so že bili;

2.) če imajo onega dne, ko se razglasi ta zakon, manj nego osem službenih let, pridejo v one skupine, v katere morejo po službenih letih priti po tem zakonu. Če so na nižjem položaju, nego bi mogli biti po tem zakonu, pridejo v skupino, ki ustreza položaju, na katerem so že bili; če so na višjem, pridejo v skupino, v kateri bi mogli največ biti po tem zakonu.

II. Uradniki, ki nimajo predpisane izobrazbe za stroko, v kateri službujejo:

1.) če imajo onega dne, ko se razglasi ta zakon, najmanj 14 službenih let, pridejo v one skupine, ki ustrezajo položajem, na katerih so že bili dotlej. Toda taki uradniki, ki službujejo v stroki I. kategorije, ne morejo dobiti položaja 4. ali višje skupine te kategorije, razen če so že v tej skupini;

2.) če imajo onega dne, ko se razglasi ta zakon, najmanj osem službenih let, se smejo po povoljnem mnenju strokovnega sveta obdržati v stroki ali kategoriji, v katero spada ta stroka, ako so bili dne 1. januarja 1923. ali že prej v njej, in sicer glede skupine z uporabo odredb pod I., točke 2.), z omejitvijo, da ne morejo priti v 4. ali 5. skupino I. kategorije;

3.) če imajo onega dne, ko se razglasi ta zakon, manj nego osem službenih let, ne smejo ostati v kategoriji, za katero nimajo predpisane izobrazbe, kolikor bi spadal njih sedanji položaj v I. ali II. kategorijo; kolikor pa bi spadal njih položaj v III. kategorijo, se smejo prevesti vanjo po povoljnem mnenju strokovnega sveta.

Roki, predpisani v tem členu, se štejejo po členu 241.

#### Člen 231.

Z zvaničniki in služitelji, za katere se izda odlok, da jih je prevesti, je postopati tako-le:

Zvaničniki pridejo v one skupine, ki ustrezajo službi, v kateri se uporabljajo ob času prevedbe.

V upravnih granah, kjer ni razdelitve službe, ki ustreza skupinam zvaničnikov po tem zakonu, se uvrste v 1. skupino oni, ki imajo najmanj 15. v drugo skupino pa oni, ki imajo najmanj devet službenih let, in sicer z omejitvijo, da sme priti v prvo skupino največ šestina, v drugo skupino pa največ tretjina vseh zvaničnikov iste upravne grane.

Izmed služiteljev se uvrste v prvo skupino oni, ki imajo najmanj 15 službenih let, in sicer z omejitvijo, da se sme uvrstiti največ tretjina vseh služiteljev iste upravne grane.

Roki, predpisani v tem členu, se štejejo po členu 241.

#### Člen 232.

Uradniki, ki pridejo zbog nove organizacije državne uprave po prevedbi na ta zakon v skupino, nižjo od njih prejšnjega položaja, ki je z novo organizacijo ukinjen, dobivajo izjemoma plačo one skupine, ki ustreza njih položaju po stari organizaciji, dokler ne pridejo po napredovanju zopet v skupino, ki ustreza njih prejšnjemu višjemu položaju, ali dokler ne prestane njih aktivna služba.

#### Člen 233.

Vsi državni uslužbenci, za katere se izda odlok, da jih je prevesti, pridejo na ono stopnjo osnovne plače, ki ustreza službenim letom po členu 241.

#### Člen 234.

Državni uslužbenci v vsej kraljevini, razen onih, ki so označeni v členu 224. tega zakona, uživajo stalnost po preteku treh let od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, brez ozira na dosedanje predpise.

#### Člen 235.

Državnim uslužbencem z vseh pravnih ozemelj, iz katerih je sestavljena država, najsi so imeli po dosedanjih zakonih pravico do pokojnine ali ne, pa se prevedejo po tem zakonu, se priznava za pokojnino ves čas, ki so ga prebili v službi pred razglasitvijo tega zakona in ki se priznava v členu 137. tega zakona, z omejitvijo glede onih uslužbencev, ki niso imeli po dosedanjih zakonih pravice do pokojnine, da se jim šteje ta čas samo od dovršenega 21. leta starosti.

#### Člen 236.

Državnim uslužbencem, ki so prestopili iz službe bivših deželnih, mestnih ali versko-prosvetnih avtonomij neposredno v državno službo, kakor tudi upokojencem takih naprav se priznava čas, ki so ga prebili v taki službi, za čas državne službe.

#### Člen 237.

Državnim uslužbencem, ki so izvrševali pred ujedinenjem v krajinah izvan Srbije in Črne gore svobodne poklice, pa so po ujedinenju zaradi olajšave organizacije državne uprave v teh krajinah vstopili v državno službo, in sicer najmanj dve leti pred razglasitvijo tega zakona, ter so še v njej v tem času, se priznava za pokojnino za vsako leto državne službe po eno leto, ki so ga prebili v svobodnem poklicu pred ujedinenjem, če ostanejo v državni službi najmanj pet let, ali do smrti, če bi umrli.



pred tem rokom; na ta način se sme vzeti v poštven največ 15 let izvrševanja svobodnega poklica pred ujedinenjem.

#### Člen 238.

Pravim članom akademij znanosti, ki niso državni uradniki ali so kot državni uradniki završili kariero s pokojnino, manjšo od pokojnine rednih univerzitetnih profesorjev, a zaradi starosti ali telesne nesposobnosti ne bi mogli pridobivati toliko, da bi se vzdrževali, se sme na poseben predlog akademije in po odločbi ministrskega sveta z ukazom odrediti dosmrtna podpora, enaka pokojnini rednega univerzitetnega profesorja.

Univerzitetnim profesorjem, ki so prišli iz druge službe ali so prišli na univerzo iz tuje države, se priznavajo v službeni leta vsa leta, ki so jih prebili v prejšnji službi.

#### Člen 239.

Prej upokojeni uslužbenci ostanejo še nadalje z istimi pokojninami in draginjskimi dokladami.

Uslužbenci, upokojeni potem, ko stopi v veljavo ta zakon, a v treh letih od dne, ko stopi v veljavo, uživajo pokojnino po odredbah dosedanjih zakonov.

Od tega se izvzemajo uslužbenci, ki se upokoje, ko so dovršili zakonsko število službenih let ali so dosegli starost, po kateri morajo po zakonu stopiti v pokoj.

Uslužbencem, ki se onesposobijo, izvrševaje svojo službo, sme ministrski svet priznati pravico, da se upokoje po odredbah tega zakona.

#### Člen 240.

Rodbina državnih uslužbencev, ki so jim pripadle rodbinske pokojnine pred razglasitvijo tega zakona, ostanejo tudi nadalje isti prejemki, v katere se štejejo tudi dosedanje draginjske doklade.

Hčeram državnih uslužbencev, ki jim je po dosedanjih zakonskih predpisih pripadala rodbinska pokojnina tudi preko meje, ki jo je začrtal ta zakon, ostane ta pravica še nadalje ob pogojih dosedanjih predpisov, toda z vsoto, odrejeno v tem zakonu.

#### Člen 241.

Za odrejanje periodičnih stopenj osnovne plače se šteje čas državne službe, ki se šteje za pokojnino, ali čas, ki je priznan s posebnimi zakonskimi predpisi; toda ta čas se uvaža v vsakem primeru samo po svojem efektivnem trajanju.

Državnim uslužbencem, ki se omenjajo v členu 237., se šteje v efektivna službeni leta tudi ono število let, prebitih pred vstopom v državno službo v svobodnem poklicu, katero se ujema s številom let državne službe, ki ga imajo na dan razglasitve tega zakona.

#### Člen 242.

Za odrejanje skupin se šteje čas, ki ga računijo poedine stroke državne službe za napredovanje v stroki.

#### Člen 243.

Uslužbenci, za katere se izda odlok, da jih ni prevesti, se upokoje, če so pridobili po dosedanjem zakonu pravico do pokojnine, po dosedanjem zakonu; če pa niso pridobili pravice do pokojnine, se odpuste iz državne službe in dobe za odškodnino svojo dvomesečno dotedanjo sistemizirano plačo z draginjskimi dokladami vred, ako so bili manj nego pet let v neprekinjeni državni službi, a svojo trimesečno dotedanjo sistemizirano plačo z draginjskimi dokladami vred, ako so bili najmanj pet let v neprekinjeni državni službi.

#### Člen 244.

Na uslužbence iz oblasti izvan Srbije in Črne gore, ki so vstopili v službo pred dnem 28. junija 1921., se uporablja odredba točke 10.) člena 133. po dveh letih, ko se razglasi ta zakon.

#### Člen 245.

Ministrski svet se pooblašča, da sme v prvih štirih letih po razglasitvi tega zakona, če ne bi bilo zadosti kandidatov s predpisano popolno kvalifikacijo, dopustiti z uredbo prestop iz nižje kategorije v neposredno višjo kategorijo še v teh treh primerih:

1.) če prebije kandidat poseben teoretičen izpit, ki bi se v vsaki kategoriji predpisal za to in s katerim bi kandidat dokazal, da razpolaga z obćim znanjem, ki ga mora imeti uradnik kategorije, v katero hoče vstopiti;

2.) če je odslužil kandidat v svoji kategoriji najmanj 15 let službe, ki se mu šteje za napredovanje, pa mu pristojni minister na povoljno mnenje stro-

kovnega sveta v interesu službe dovoli prestop v novo stroko proti naknadnemu državnemu strokovnemu izpitu iz te stroke;

3.) če je odslužil kandidat v primeru drugega odstavka člena 69., poslovaže začasno v stroki višje kategorije, v tem poslovanju najmanj sedem let, ki se mu štejejo za napredovanje, pa mu pristojni minister na povoljno mnenje strokovnega sveta v interesu službe dovoli prestop v novo stroko proti naknadnemu državnemu strokovnemu izpitu iz te stroke.

Prestopaje tako iz nižje kategorije v neposredno višjo, sme priti uradnik največ v ono skupino višje kategorije, ki ustreza skupini, v kateri je bil, ali v ono skupino, v kateri je začasno služboval, po svoji volji pa tudi v najbližjo nižjo skupino. V I. kategoriji tak uradnik ne sme napredovati dalje od 6. skupine.

V primeru točke 1.) mora prebiti uradnik razen posebnega teoretičnega izpita tudi državni strokovni izpit po predpisih stroke, v katero vstopi.

Načela tega člena veljajo tudi za prestop zvančnikov v III. kategorijo uradnikov.

#### Člen 246.

Odredba četrtega odstavka člena 137. se mora uporabljati samo na državne uslužbence, ki bi se udeleževali prihodnjih vojn.

Kar se tiče rezervnih častnikov, obdrže glede vštevanja vojnih službenih let za pokojnino pravice, ki so si jih pridobili po členu 22. zakona o ustroju vojske iz leta 1904.

#### Člen 247.

Ministri in državni podtajniki na razpoloženju imajo, če imajo najmanj eno leto službe, ki se jim šteje po členu 137. za ministrsko ali za podtajniško, prejemke ministra v pokoju, po službenih letih.

#### Člen 248.

Za uslužbence ministrstva za zunanje posle veljajo odredbe tega zakona z nastopnimi izpremembami in dopolnitvami:

Vkljub točki 3.) člena 62. ne smejo biti uslužbenci resorta ministrstva za zunanje posle postavljeni pri diplomatskih ali konzularnih zastopništvih v inozemstvu, če niso prebili najmanj dve leti službovanja v državi.

Vkljub četrtemu odstavku člena 71., a z omejitvijo, navedeno v predhodnem odstavku tega člena, smejo biti uslužbenci ministrstva za zunanje posle premešeni po službeni potrebi tudi pred pretekom dvoletne službe v kraju, iz katerega se premešajo.

Uslužbenec diplomatsko-konzularne stroke se ne sme oženiti s tujko brez predhodne dovolitve ministrstva za zunanje posle in po zaslišanju strokovnega sveta tega ministrstva. Pri dajanju dovolil je treba paziti na število takih primerov, da ne bo preveliko. Zoper uslužbenca, ki se pregreši zoper to, se mora uporabiti člen 133. tega zakona.

Za uslužbence poslaništev v inozemstvu predpiše minister za zunanje posle s pravilnikom po členu 108., kako naj se ugotavlja zdravstveno stanje uslužbencev.

Poslaniki v inozemstvu in pomočnik ministra za zunanje posle se ne ocenjuje po predpisih tega zakona. Ocenjanje v prvi stopnji ostalih uslužbencev diplomatsko-konzularne stroke opravlja komisija pri ministrstvu za zunanje posle, ki se ustanovi kakor

centralne komisije ostalih ministrstev. Odredba poslednjega odstavka člena 73. se uporablja tudi v tem primeru.

Pravica, izrekanje disciplinske kazni, določene v členu 165. (točke 1. do 3.), pripada ministrstvu za zunanje posle. Kazni, določene v točkah 1.) in 2.) omenjenega člena, izreka minister sam, kazni, določeno v točki 3.), pa s pripomočjo disciplinskega sveta, ki ga sestavi minister iz uradnikov diplomatsko-konzularne stroke in čigar natančnejši ustroj predpiše z uredbo.

Rok začasne službe v resortu ministrstva za zunanje posle traja dve ali tri leta.

Vkljub členu 141. se smejo postavljati poslaniki v inozemstvu in pomočnik ministra za zunanje posle v pokoj po službeni potrebi tudi, preden so dovršili število službenih let, potrebno za njih pokojnino. Te osebe se smejo tudi po službeni potrebi postavljati na razpoloženje. Odredba, da se jim mora podeliti prvo prazno mesto, ki ustreza njih činu, se ne uporablja nanje.

Diplomatsko-konzularni uradniki, za katere se izda odlok, da jih je prevesti, ne smejo dobiti pri razvrstitvi nižjega položaja od onega, na katerem so.

Posebne doklade uslužbencev zastopništev v inozemstvu se odredajo kakor do sedaj z letnim državnim proračunom.

Poslaniki v inozemstvu se izbirajo izmed oseb, ki imajo za to potrebna znanja in sposobnosti. Poslaniki imajo ministrski čin in položaj.

#### Člen 249.

Prejemki po tem zakonu se urede z državnim proračunom, pravica do njih pa teče državnim uslužbencem, ki se prevedejo, od dne 1. oktobra 1923.

#### Člen 250.

Predpisi tega zakona o plačah in pokojninah državnih uslužbencev veljajo, dokler se z izpremembo življenjskih razmer in s popravom vrednosti dinarja ne pokaže potreba, da se z novim zakonom, ko se predhodno draginjske doklade ukinejo kot nepotrebne, izpremene plače in pokojnine ter prilagode novim razmeram.

#### Člen 251.

Za izvrševanje tega zakona sta pristojna minister pravde in minister za finance glede vseh obćih izvršnih predpisov, vsi ostali resortni ministri pa so pristojni glede posebnih izvršnih predpisov za svoje grane uprave.

#### Člen 252.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi z dnem razglasitve v »Službenih Novinah«; tega dne prestanejo veljati vsi zakoni, ki so veljali do sedaj za civilne državne uslužbence, kolikor ni odrejena s tem zakonom izjema.

Na Bledu, dne 31. julija 1923.

**Aleksander s. r.**

Videl in pritisnil državni pečat  
čuvav državnega pečata,  
minister pravde:

**dr. Laza Marković s. r.**

Predsednik ministrskega sveta:

**Nik. P. Pašić s. r.**

(Podpisi ostalih ministrov.)

## Razglasi osrednje vlade.

### Predhodni rezultati žetve leta 1923.

v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev po poročilih samoupravnih oblastev.

| Redna št.                                                                                                           | Pokrajina                     | Pšenica         |            | Ječmen  |           | Rž        |           | Oves    | Soržica   | Pira    |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------|------------|---------|-----------|-----------|-----------|---------|-----------|---------|---------|
|                                                                                                                     |                               | ozimna          | jara       | ozimna  | jara      | ozimna    | jara      |         |           |         |         |
|                                                                                                                     |                               | metrskih stotov |            |         |           |           |           |         |           |         |         |
| 1.                                                                                                                  | Srbija, severna oblast. . . . | 3,666.373       | 145.119    | 347.471 | 112.666   | 142.806   | 63.568    | 410.885 | 26.304    | 13.935  |         |
| 2.                                                                                                                  | Srbija, južna oblast. . . . . | 1,204.328       | 87.614     | 434.425 | 165.406   | 355.716   | 38.186    | 168.664 | 23.363    | 20.075  |         |
| 3.                                                                                                                  | Hrvatska . . . . .            | 4,312.370       | 84.435     | 472.095 | 262.564   | 381.647   | 22.256    | 908.399 | 97.547    | ?       |         |
| 4.                                                                                                                  | Bosna . . . . .               | 813.209         | 89.673     | 139.767 | 329.780   | 73.310    | 21.718    | 486.482 | 54.474    | 41.412  |         |
| 5.                                                                                                                  | Vojvodina . . . . .           | 5,516.342       | 126.981    | 266.656 | 224.864   | 93.306    | 5.546     | 590.326 | 12.525    | 36.527  |         |
| 6.                                                                                                                  | Slovenija . . . . .           | 529.403         | 18.597     | 144.659 | 28.604    | 243.590   | 19.347    | 230.072 | 25.767    | 6.145   |         |
| 7.                                                                                                                  | Dalmacija . . . . .           | 190.981         | 4.496      | 148.466 | 27.700    | 20.522    | 1.551     | 10.635  | 66.208    | 11.537  |         |
| 8.                                                                                                                  | Črna gora . . . . .           | 50.682          | 4.198      | 4.845   | 9.336     | 15.031    | 3.794     | 3.704   | 2.422     | 287     |         |
| Skupaj. . . . .                                                                                                     | {                             | 1923.           | 16,283.588 | 561.113 | 1,958.384 | 1,160.920 | 1,325.928 | 175.966 | 2,809.167 | 308.610 | 129.918 |
|                                                                                                                     |                               | 1922.           | 11,647.946 | 455.391 | 1,484.138 | 925.967   | 989.077   | 159.781 | 2,652.164 | 247.323 | 94.890  |
|                                                                                                                     |                               | 1921.           | 13,756.649 | 343.651 | 1,856.707 | 1,055.012 | 1,309.927 | 167.328 | 2,744.314 | 309.600 | 113.736 |
|                                                                                                                     |                               | 1920.           | 11,153.763 | 552.077 | 1,793.348 | 1,080.489 | 1,229.601 | 217.606 | 3,228.499 | 267.362 | 105.586 |
| Pripomba: Podatkov še ni iz občin v srezu prokupskem, okrožja topliškega, in v srezu bioškem, okrožja podgoriškega. |                               |                 |            |         |           |           |           |         |           |         |         |

Iz ministrstva za poljedelstvo in vode v Beogradu,

dne 23. avgusta 1923.; št. 28.396/VI.



## Razglasi delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

Št. A I 1620 ex 1923.

### Razglas glede postopanja pri obdačevanju denarnih zavodov in delniških družb in njih podružnic.

Po razpisu generalne direktije neposrednih davkov v Beogradu z dne 25. junija 1923., št. 16.737, je odredil gospod minister za finance z odlokom z dne 2. junija 1923., št. 14.367, to-le:

«Posamezne banke in delniške družbe vobče, ki imajo razen centrale tudi svoje podružnice v raznih pokrajinah z raznimi davčnimi zakoni, se obdačujejo po splošni bilanci centrale na sedežu centrale, ako ne vodijo posamezne podružnice posebnih bilanc, ločenih od centrale.

Davčna oblastva na sedežu centrale obveščajo vsa davčna oblastva, kjer so sedeži podružnic, koliko znaša čisti dobiček podružnice, obsežen v obliki bilanci centrale, da lahko po tem čistem dobičku ugotove višino avtonomnih doklad, ki jih je predpisati v dotični upravi.

Kjer vodijo posamezne podružnice posebno knjigovodstvo ter obveščajo centralo samo o čistem dobičku, ki ga vpiše centrala v svojo občo bilanco, se vrši obdačevanje na sedežu podružnice po dotični zakonodaji.

Tako centrala kakor tudi njene podružnice morajo v pridobinski izjavi izrečno označiti, ali vodijo podružnice posebno knjigovodstvo in sestavljajo posebne bilance, ali pa se vrši celotno vknjiževanje po knjigah centrale.

Seveda se nanaša to le na donose od podjetij; od ostalih objektov, t. j. poslopij, zemljišč, uradnih plač, pa se plačuje davek le v kraju, kjer so ti objekti.»

S to odločbo se izpreminja razpis generalne direktije neposrednih davkov z dne 18. julija 1921., št. 28.810, ki ga obseza razglas podpisane delegacije z dne 5. septembra 1921., št. A I 2539 ex 1921., priobčen v Uradnem listu 111 z dne 12. septembra 1921., str. 565.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani,  
dne 30. avgusta 1923.

Za delegata: Bonač s. r.

## Razglasi drugih uradov in oblastev.

U VIII 310/23—8.

1233

### V imenu Njegovega Veličanstva kralja!

Podpisano okrajno sodišče je razsodilo z razsodbo z dne 5. julija 1923., da je Terezija Paps t, 53 let stara, železničarjeva žena v Mariboru, Ob Brodu št. 7, kriva prestopka po členu 8. zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije, storjenega s tem, da je prodajala meseca marca 1923. v Mariboru življensko potrebščino, in sicer mleko, ki ga je sama kupovala po 10 K liter, po 16 K liter, da je torej zahtevala višjo ceno, nego je ona, ki zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček, kateri nikoli ne sme biti večji od 25 %.

Zaradi tega je bila obsojena po členu 8. zgoraj navedenega zakona na 48 ur zapora in na 100 dinarjev denarne kazni, ki se izpremeni ob neizterljivosti v nadaljnjo kazen 48 ur zapora.

Okrajno sodišče v Mariboru, oddelek VIII.,  
dne 18. julija 1923.

C 120/23—1.

1252

### Oklic.

Anton in Marija Cvelbar, posestnika na Blanci, ki ju zastopa Ivan Ušlaker, notar v Sevnici, sta vložila zoper Marijo Zemljakovo iz Komoriveca tožbo zaradi lastnine.

Narok za ustno razpravo se je določil na dan  
2. oktobra 1923.

ob pol desetih pri tem sodišču v sobi št. 5.

Ker je bivališče Marije Zemljakove neznano, se ji postavlja za skrbnika Josip Kladnik, posestnik v Sevnici.

Okrajno sodišče v Sevnici, oddelek I.,  
dne 3. septembra 1923.

T 92/23—3.

### Amortizacija.

Na prošnjo Gregorja Demšarja, notarja v Mokronogu, se uvaža postopanje za amortizacijo nastopne vložne knjižice, ki jo je prosilec baje izgubil: Vložna knjižica št. 98.522 Mestne hranilnice v Ljubljani, glaseča se na ime: Lea in na znesek 2051 Din.

Imetnik te vložne knjižice se pozivlje, naj uveljavi svoje pravice v šestih mesecih od dne tega oklica, ker bi se sicer po tem roku izreklo, da je vložna knjižica brez moči.

Deželno sodišče v Ljubljani, oddelek III.,  
dne 1. septembra 1923.

Št. 9315/ad.

### Izpisek iz zapisnika zborne seje višjega šolskega sveta z dne 9. avgusta 1923.

Predsednik dr. Stanko Beuk je poročal o važnejših ukrepih višjega šolskega sveta v minulih mesecih. Da bo možno s sedanji krediti preskrbeti službe letošnjim absolventom učiteljskih, v prvi vrsti moškim, bo treba približno 60 pomožnim učnim osebam odpovedati službo. V nekaterih okrajih so postale zaradi stalne oddaje služb nekatere učne osebe odveč. Vse te bodo pozvane, naj prosijo za službe tam, kjer so učne osebe potrebne, sicer se izbrišejo iz osnovnošolskega staleža.

Začetek šolskega leta 1923./1924. se je določil za osnovne šole na dan 1. septembra z vpisovanjem, na dan 3. septembra s šolsko mašo in na dan 4. septembra z rednim poukom; na srednjih in meščanskih šolah morajo biti vsi izpiti izvršeni do dne 10. septembra t. l.

Potem se je sprejelo na znanje poročilo o disciplinski kazni nekega učenca na državni realki v Mariboru. — Izreklo se je priznanje ravnateljstvu in učiteljskemu zboru deške meščanske šole v Mariboru za izredno marljivo delovanje glede na pouk in vzgojo šolske mladine. — Na deški meščanski šoli v Krškem je bil stalno nameščen za ravnatelja Josip Vutkovič, za strokovnega učitelja pa Josip Zabkar, na meščanski šoli v Ormožu za ravnatelja Josip Prijatelj. — Vnovič se razpišejo na meščanski šoli pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah ravnateljska služba in dve službi strokovnih učiteljev, na II. deklški meščanski šoli v Mariboru služba strokovne učiteljice za I. skupino in za srbski ali hrvatski jezik, nadalje na meščanskih šolah v Murski Soboti 3, v Dolnji Lendavi tudi 3 službe strokovnih učiteljev. Odložila se je stalna oddaja službe učiteljice ženskih ročnih del na deklški meščanski šoli v Ptuj.

Nato se je sprejelo na znanje poročilo o višjih tečajnih izpitih in zrelostnih izpitih v glavnem roku (junij) 1923. na srednjih šolah in učiteljskih. Na učiteljskih je opravljalo zrelostni izpit 73 moških in 189 ženskih; zrelih je bilo 47 moških in okoli 160 ženskih. V jesenskem roku bo opravljalo ponavljalni izpit 13 moških in 20 ženskih, tako da bo vseh novih učnih oseb: 60 moških in 180 ženskih, skupaj 240.

Krajevno so bili izključeni po en učenec na I. državni gimnaziji v Ljubljani, na državni realni gimnaziji v Ljubljani, na državni realki v Ljubljani in na državni gimnaziji v Kranju. Iz vseh srednjih šol v Ljubljani pa so bili izključeni trije učenci na I. državni gimnaziji v Ljubljani; dovolil se je vnovični sprejem enemu krajevno izključenemu učencu na državni realni gimnaziji v Novem mestu.

Na osnovnih šolah na bivšem Kranjskem so se stalno namestili: Ivan Gabrovšek za nadučitelja na Vačah, Edmund Thurnher v Višnji gori, Irma Grohar v Toplicah pri Zagorju, Elizabeta Bertonec v Kren v Kovorju, Zora Pianek v Zalem logu nad Železniki, Gabriela Pipan in Hinko Patermost na Trati nad Škofjo Loko, Katarina Meglič v Šenčurju pri Kranju, Lavrencija Perko in Ivan Kokalj v Poljanah nad Škofjo Loko, Albert Debeljak na deški osnovni šoli v Škofji Loki, Hinko Klavara za nadučitelja v Železnikih, Valerija Ivanc v Selcih nad Škofjo Loko, Julija Berlan v Trebnjem, Anton Alfred Vodopivec za nadučitelja pri Sv. Vidu nad Cerknico, Marija Steblaj-Sirnik pri Sv. Duhu nad Blokami, Ernestina Likar-Gospodarič in Jožica Kobal na Rakeku, Marija Tome v Starem trgu pri Ložu, Viktorija Trošt pri Sv. Trojici nad Blokami, Marija Selan v Begunjah nad Cerknico, Vladimir Požar za nadučitelja in Pavla Ribarič-Christof za učiteljico v Planini pri Rakeku, Josip Šuštaršič v Cerknici, Ana Melliwa na Uncu pri Rakeku, Cecilija Kržišnik in Franja

1247

Miklavčič v Žireh, Avgust Lulik na deški osnovni šoli v Ribnici, Ivan Stegovec za nadučitelja v Rovtah, Franja Eckert v Stari cerkvi, Martin Marinč za nadučitelja v Fari-Vasi, Alojzij Tscherner v Gotenici, Avgusta Erbežnik v Sori, Josip Armič za nadučitelja in Alojzija Razpotnik-Sever za učiteljico v Radečah pri Zidanem mostu, Vinko Ljubič za nadučitelja in Ana Piškur za učiteljico v Koprivniku, Vida Dereani-Krašovec v Žužemberku, Anton Pugetlj za nadučitelja v St. Lovrencu, Fran Zupančič za nadučitelja v Gorenjih Sušicah, Julija Mlakar in Josipina Weber v Beltincih, Gustav Čížek in Leopoldina Justin v Murski Soboti, Arnošt Adamič in Justina Kramar v Tomišlju, Stefan Schein na Jezeru pri Preserju, Fran Čuk na Kopanju, Julija Spitzer v Podlipi, Andrej Bensa v Preski, Viktor Engelsberger za nadučitelja v Rakitni, Ivana Pirjevec-Mozetič v St. Juriju pri Grosupljem, Vincencija Bučar-Antonič v Dragatušu, Aleš Šoštarčič v Tribučah, Albin Razpotnik za nadučitelja v Štrekljencu, Stana Kante na Vinici, Antonija Pavlin na Talčjem vrhu in istotam za nadučitelja Albin Čebular, Marija Judnič v Vrčicah. — Hermina Megušar je bila razrešena nadučiteljske službe na I. mestni deklški osnovni šoli v Ljubljani in ostane kot stalna učiteljica na prejšnjem svojem mestu v Podzemlju.

Vnovič se razpišejo učna mesta v Toplicah pri Zagorju (2), v Cerknici (za moške), v Rovtah, v Starem logu, v Dolenji vasi pri Ribnici (za moške), v Beltincih, v Murski Soboti (2 za moške), v Božjakovem, v Stari Lipi, v Črešnjecju, v Adlešicah, v Bojancih, v Dobličah, v Draščih, v Dragatušu (3), v Petrovi vasi, v Planini, v Preloki, v Radencih, v Radovici, na Sinjem vrhu (2), v Starem trgu (3), v Štrekljencu, na Suhorju in na Vinici.

Odložila se je stalna oddaja služb, nadučiteljskih v Osilnici, v Beltincih, na Vrhniki, v Podzemlju in v Gribljah, tukaj tudi za učiteljico.

Na osnovnih šolah na bivšem Štajerskem in Koroškem so bili stalno nameščen: Ignacij Supan za nadučitelja v Brežicah, Marija Pečnik-Kuglič v Kapelah, Bogomil Rainer za nadučitelja in Lucija Rainer-Mencinger za učiteljico na Ljubnem, Josip Poberaj za nadučitelja v Šmartnem ob Dreti, Maks Pivec v Marenbergu, Milica Lukman-Jurkovič v Pobrežju pri Mariboru, Fran Jamšek za nadučitelja na Bregu pri Ptuj, Ludovik Burja za nadučitelja na Polenškaku, Ludovik Musek za nadučitelja in Antonija Musek-Serbec za učiteljico pri Sv. Vidu niže Ptuja, Drago Cepič in Marjeta Čepič-Ljubeč v Zavrču, Vilma Kladnik-Vrtovšek v Sevnici, Pavla Rogina v St. Ilju pod Turjakom, Marija Fišer-Plhak v Pristavi, Antonija Sokol-Zaplotnik v Kotljah, Ivo Močnik za nadučitelja in Milena Močnik-Stres za učiteljico v Libeljah.

Avgust Rozman, stalni učitelj-voditelj pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju, je bil na lastno prošnjo razrešen te službe. — Prošnja neke upokojene nadučiteljice za reaktiviranje je bila odklonjena.

Iznova se razpišejo nadučiteljska in učiteljska služba v Negovi in učiteljske na Ljubnem (2), v Marenbergu in na Polšniku.

Potem so bili sprejeti predlogi o preložitvi velikih počitnic in poletnih šolskih olajšav. Nato so se rešile disciplinske zadeve nekaterih učiteljev (učiteljic). Z dnevnega reda pa se je odstavila točka «Upokojitve»; o njej se bo obravnavalo meseca oktobra t. l.

Razširjene so bile dosedanje štirirazredne osnovne šole na Bohinjski Bistrici, v Grahovem in Kranjski gori v petrazrednice. — Nato so se sprejeli predlogi o otvoritvi novih meščanskih šol, novih razredov ali njih ukinitvi in o namestitvi novih učnih oseb na teh šolah. Glede meščanske šole v Žalcu se je sklenilo, da se otvoritev I. razreda ne dovoli, z ukinitvijo vse meščanske šole pa se počaka do konca šolskega leta 1924./1925. Na meščanski šoli na Jesenicah se je pogojno dovolila otvoritev nastavnih razredov. — Končno so se sprejeli predlogi o prešolanju nekaterih hiš v Svetjah in Goričah iz šolskega okoliša Sore v šolski okoliš Presko in o ustanovitvi rednih javnih enorazrednic v Kostelu in Nomnju.

Višji šolski svet v Ljubljani,  
dne 29. avgusta 1923.

Predsednik: dr. Beuk s. r.